

Förstasida Verksamhetsberättelse 2010

Innehållsförteckning

Förord

Nej, det blev inte som vi ville. Valresultatet blev en stor besvikelse och vi måste nu under fyra år göra allt vi kan för att förhindra att löntagarnas makt minskar. LO måste utveckla former och verktyg för opinionsbildning och politikerpåverkan för att både på kort och lång sikt få en samhällsutveckling som förbättrar arbets- och levnadsvillkor för löntagarna.

Att Sverigedemokraterna tog plats i riksdagen var mycket nedslående. Fackets arbete för likabehandling och alla människors lika värde och lika rätt är sett i det perspektivet viktigare än någonsin.

I valets spår har följt diskussioner om den facklig-politiska samverkan mellan LO och Socialdemokraterna. LO är övertygade om att det krävs både facklig och politisk kamp för att förbättra villkoren för löntagarna; att det finns viktiga krav som inte går att förverkliga förhandlingsvägen, utan kräver politiska beslut. Jag tror att våra samarbetsformer är ett bra sätt att stärka löntagarna.

Avtalsrörelsen präglades av den ekonomiska krisen. LO och förbunden gick in i avtalsrörelsen med samordnade krav och med utgångspunkten att det är den konkurrensutsatta sektorn som ska ange nivån. Svenskt Näringsliv drev inledningsvis kravet på nollavtal, eller snarare nollavtal på central nivå och istället avtal på företagsnivå. Sett utifrån den ingången så kan vi vara nöjda: arbetsgivarnas strategi misslyckades. Vi lyckades också i denna avtalsrörelse nå centrala avtal som gav reallöneökningar till de flesta.

Avtalsrörelsen handlade också om makt. Trots arbetsgivarnas starka motstånd lyckades vi få ett förstärkt skydd för uppsagda med återanställningsrätt. Arbetsgivare kan inte ensidigt bestämma hur bemanningsföretag ska användas när det finns personer med företrädesrätt till återanställning. Med jämställdhetssatsningen tog vi ett ytterligare steg för att rätta till lönen för felavlönade i kvinnodominerade sektorer.

Det finns också anledning till eftertanke, inför nästa avtalsrörelse. Att höja lägstalönerna var svårt och vi nådde inte fram när det gäller visstids- och deltidsanställningar.

Ekonomi har vänt och den svenska ekonomin lyfts i internationella sammanhang fram som ett gott exempel. Och visst är det så att ekonomin växer och att vi med strikt ekonomiska mått har klarat den finansiella krisen väl. Men arbetslösheten är fortfarande hög och förväntas förbli så under många år framöver. Vägen tillbaka till full sysselsättning är lång och långtidsarbetslösheten biter sig fast.

Regeringens politik har drabbat arbetslösa och sjuka hårt. I båda dessa frågor har LO drivit opinionsarbete i syfte att få till stånd förändringar vad gäller ersättningar, men också vad gäller stöd till den som är sjuk eller arbetslös. Arbetslöshetsförsäkringen ger idag långt ifrån ett fullgott inkomstskydd. För den sjuka är en viktig fråga rehabilitering för återgång i arbete och för den arbetslösa är utbildning en nyckelfråga. Båda dessa åtgärder lyser med sin frånvaro och från fackligt håll ser vi med stor oro på den förda politiken som försvagar löntagarna

Det Europafackliga arbetet har under året präglats av den ekonomiska krisen. Europafacket har varit mycket tydligt i sina krav på att bördan inte enbart kan bäras av löntagarna och har, som alternativ till högerens ensidiga angrepp på löner och den offentliga sektorn, krävt en krispolitik med investeringar som långsiktigt stärker EUs konkurrenskraft. Många fackliga manifestationer har ordnats runt om i Europa för att skapa uppmärksamhet kring politikens konsekvenser. Jag deltog tillsammans med flera fackliga representanter från Sverige, i september, vid Europafackets manifestation för jobb och tillväxt i Bryssel med runt 80 000 deltagare.

Vid sidan av krisen har arbetet med att återställa respekten för grundläggande fackliga rättigheter fortsatt. LO har tillsammans med sina europeiska systemorganisationer fortsatt arbeta för att en revidering av utstationeringsdirektivet och att ett socialt protokoll ska fogas till fördraget. I oktober presenterade kommissionen sin handlingsplan för den inre marknaden; den innehöll åtaganden kopplat till fackliga rättigheter. Förslagen var dock otillräckliga och LO har framfört tydlig kritik i sitt svar på kommissionens konsultation.

Den globala fackföreningsrörelsen står mer enad och stark än någonsin tidigare genom bildandet av den Internationella Fackliga Samorganisationen (IFS) 2006. Vid IFSs kongress i juni synliggjordes de stora utmaningarna som världsfacket har att arbeta med. Den första och helt avgörande frågan, för facken i Sverige och i världen, handlar om att organisera nya medlemmar och att öka organisationsgraden. Den andra stora frågan handlar om kampen om de mänskliga rättigheterna i arbetslivet.

Avslutningsvis kan jag konstatera att LO-förbunden fortsatt att tappa medlemmar under det gångna året. Förbunden har under några år byggt en stabil grund för sitt organiseringsarbete och, trots negativa siffror, kommer det nu positiva signaler från förbundens arbete. Samordningen mellan förbunden har manifesterats i det organiseringsråd med förbundsrepresentanter, direkt under LOs styrelse, som började sitt arbete under 2010. Vi står nu i startgroparna för ett massivt internt mobiliseringsarbete, som leder till att vi kan nå det uppsatta målet om ökad organisationsgrad vid kongressen 2012.

Wanja Lundby-Wedin
LOs ordförande

Så styrs LO

Landsorganisationens styrelse fr o m 2010-10-21

Wanja Lundby-Wedin LO
Per Bardh LO
Ulla Lindqvist LO

Ordinarie ledamöter

Hans Tilly
Byggnadsarbetareförbundet

Per-Olof Sjöö
GS

Lars-Anders Häggström
Handelsanställdas Förbund

Ella Niia
Hotell- och Restaurang Facket

Stefan Löfven
IF Metall

Suppleanter

Lars-Åke Lundin
Målaresförbundet
Johan Lindholm
Byggnadsarbetareförbundet
Torbjörn Johansson
Byggnadsarbetareförbundet

Tommy Andersson
GS
Jan-Henrik Sandberg
Pappersindustriarbetareförbundet
Erik Georgii
GS

Susanna Gideonsson
Handelsanställdas Förbund
Tommy Tillgren
Handelsanställdas Förbund
Gustaf Holmlund
Handelsanställdas Förbund

Hans-Olof Nilsson
Livsmedelsarbetareförbundet
Therése Gouvelin
Hotell och Restaurang Facket
Gerald Lindberg
Livsmedelsarbetareförbundet

Anders Ferbe
IF Metall
Monika Theodorsson
IF Metall
Veli-Pekka Säikkälä
IF Metall

Annelie Nordström
Kommunalarbetareförbundet

Tobias Baudin
Kommunalarbetareförbundet
Lenita Granlund
Kommunalarbetareförbundet
Lasse Thörn
Kommunalarbetareförbundet

Jan Rudén
SEKO

Jonas Wallin
Elektrikerna
Tomas Abrahamsson
SEKO
Ingela Edlund
SEKO

Lars Lindgren
Transportarbetareförbundet

Hans Öhlund
Fastighetsanställdas Förbund
Sten-Ove Niklasson
Transportarbetareförbundet
Magnus Pettersson
Fastighetsanställdas Förbund

LOs representantskap

LOs representantskap kallades under 2010 till två ordinarie sammanträden, den 18 maj samt den 21 oktober i Stockholm.

Årsmötet den 18 maj

Representantskapet beslutade att godkänna årsredovisningen för 2009 och att bevilja LOs styrelse ansvarsfrihet för 2009 års förvaltning.

De långsiktiga handlingsplanerna "Arbetsmarknaden efter krisen" samt "Stärka kollektivavtalsmodellen" fastställdes.

En motion hade inkommit med yrkande om att kravet på vållandeutredning i TFA-försäkringen slopas vid arbetssjukdom. Motionen bifölls.

Konfliktbidragets storlek för 2010 fastställdes liksom ersättningen till ledamöterna i representantskapet för 2010.

Eftersom det var valår diskuterades det kommande valet. Wanja Lundby Wedin samtalade med Sven-Erik Österberg på temat "På väg mot jämlikhet". Man talade om det röd-gröna budgetförslaget, facklig-politisk samverkan och hur man ska få igång samtalet på arbetsplatserna.

Årsmöte den 21 oktober

Förbundens avgifter till LO behandlades och representantskapet beslutade enligt LOs finanskommittés förslag.

Sju motioner hade inkommit vilka representantskapet beslöt om enligt styrelsens förslag. Motionerna rörde bland annat kollektivavtalsförsäkringar, LAS, organisationsutredning och ungdomsmedlemskap.

Rapporter från projektet Högre organisationsgrad och 2010 års arbete i LOs placerings- och bolagsstyrelsekommitté redovisades och godkändes.

Mona Sahlin gästade mötet och summerade valrörelsen och den negativa valutgången.

Arbetsfördelning för LO-ledningen och kanslichefen

Ordförande

Ordföranden utövar tillsammans med styrelse och arbetsutskott ledningen för Landsorganisationens löpande verksamhet. Ordföranden leder förhandlingarna vid styrelsens och arbetsutskottets sammanträden, svarar för att alla förekommande ärenden föredras och ansvarar för verkställigheten av kongressens, representantskapets och styrelsens beslut. Ordföranden har det övergripande ansvaret för hela LO-kansliets arbete. Följande politikområden lyder direkt under ordföranden:

- arbetsmarknads- och utbildningspolitik
- ekonomisk politik
- facklig organisering
- internationellt fackligt arbete
- migration
- opinionsbildningsfrågor

Ordföranden har under året haft följande uppdrag:

- Anna Lindhs Minnesfond, ledamot
- EFS, ordförande
- Folksam Sak, ordförande
- Föreningen för Brysselkontoret, vice ordförande
- IFS, ledamot styrkommitté och styrelse
- NFS, ledamot
- Olof Palmes Minnesfond, ledamot
- Riva del Sole Spa, ordförande
- SAP, VU och partistyrelsen

Vice ordförande

Vice ordförande biträder ordföranden i dennes åligganden och är i första hand ordförandens ställföreträdare. Vice ordföranden svarar därutöver för:

- arbetsmiljö- och rehabiliteringsfrågor
- arbetslivsutveckling
- diskrimineringsfrågor
- facklig utbildning
- facklig-politisk samverkan
- LOs regionala organisation
- stadgefrågor
- ungdomsfrågor
- välfärdsfrågor inkl socialförsäkringar

Vice ordföranden har under året haft följande uppdrag:

- ABF, styrelseledamot tom april

- AFA, Sjukförsäkring, ledamot
- EFS styrelse, ledamot
- Folksam Spar, ledamot
- Jubileumsfonden (SAP)
- KP Pension, vice ordförande
- NFS styrelse, ledamot
- Rådet för integration i arbetslivet, ledamot
- SAMAK, ledamot
- Socialdemokratiska Fackliga Utskottet, ordförande
- LO-Media AB, ledamot
- Prevent, vice ordförande

Vice ordförande och avtalssekreterare

Vice ordföranden biträder ordföranden i dennes åligganden och är i andra hand ordförandens ställföreträdare. Vice ordförande/avtalssekreterare ansvarar för och samordnar förhandlingsverksamheten och svarar därutöver för:

- arbetsrätt och övrig reglering av allmänna anställningsvillor
- avtals- och medlemsförsäkringar samt pensionsfrågor
- ekobrottsbekämpning
- löne- och arbetstidspolitik
- organisations- och gränsdragningsfrågor
- ägarpolicy

Vice ordföranden/avtalssekreteraren har följande uppdrag:

- AFA Livförsäkring, ledamot
- AFA Livförsäkring, Finansutskottet, ledamot
- AFA, Sjukförsäkring, Finansutskottet, ledamot
- AFA Trygghetsförsäkring, ledamot
- AMF-Pension, ledamot
- AMF-Pension, Finansutskottet och ersättningsutskott, ledamot
- Folksam försäkringsstiftelse, ledamot
- Arbetsdomstolen, ordinarie ledamot fr.o.m. 1 juli
- EFS, suppleant
- LO-TCO Rättsskydd AB, ordförande
- Folk och försvar, ledamot, adjungerad fr.o.m. 1 augusti

Kanslichef tillika ekonomichef

Kanslichefen ansvarar under LOs ordförande för samordningen av kansliets administrativa och affärsmässiga verksamhet.

Kanslichefen ansvarar för förberedelserna inför arbetsutskott, styrelse och representantskap samt biträder ordföranden i frågor som rör kansliets organisation. Kanslichefen svarar för arbetsgivarfunktionen i förhållande till enhetschefer och övriga anställda.

I tjänsten ingår ansvar för placeringar av LOs tillgångar samt uppföljning och planering av den årliga verksamheten. Kanslichefen är även chef för ekonomienheten. I övrigt utför kanslichefen de uppgifter som ordföranden

delegerar till honom. I tjänsten ingår även vissa uppdrag inom LOs bolagskoncern.

Kanslichefen tillika ekonomichefen har följande uppdrag:

- AFA Livförsäkrings AB, finansutskottet, ledamot
- AFA Livförsäkrings AB, revisionsutskott, ledamot
- AFA Sjukförsäkring, ledamot
- AFA Sjukförsäkring, revisionsutskott, ledamot
- AFA, Sjukförsäkrings AB, finansutskottet, ledamot
- AFA Trygghetsförsäkrings AB, finansutskottet, ledamot
- AFA Trygghetsförsäkrings AB, revisionsutskott, ledamot
- Aftonbladets styrelse, ledamot
- Folksam Liv, suppleant
- Folksam Liv Revisionsutskott, ordförande
- LO/Folksams försäkringskommitté för Samlingsförsäkringen, ordförande
- FORA AB, ledamot
- LO-media AB, Verkställande direktör
- Riva del Sole Spa, vice ordförande
- Värdepappersfonden Borgen, Nordea, ordförande
- Ägarstyrelsen för Förbundsdepåer och Förbundsfonder i Swedbank, ledamot
- LOs finanskommitté, ordförande

LO kansliets organisation

Ledningskansliet

Ledningskansliet administrerar, planerar, organiserar och följer upp enhetschefernas, arbetsutskottets, styrelsens och representantskapets sammanträden. Enheten bistår också med administrativt stöd till LOs ledning i form av boknings- och uppföljningstjänster, telefonservice, bevakning av e-post och brev samt hantering av LO-bloggen som startats för att öka kontaktmöjligheterna.

I det politiska arbetet ingår att ge dagligt stöd till LOs ledning samt strategisk politisk rådgivning. En allt viktigare uppgift är också att placera LOs budskap i media. Pressgruppen hanterar dagligen mediekontakter åt LOs ledning och LO-kansliet. I enhetens uppgift att ge strategisk rådgivning ingår att hålla samman LOs omvärldsbevakning.

Enheten ansvarar också för den gemensamma politiska planeringen och samordningen av aktiviteter under året, liksom för organisationens krisberedskap och att arbeta förebyggande ur ett riskperspektiv.

Arbetslivsenheten

Arbetslivsenheten samordnar förbunden i förhandlingsfrågor och ansvarar för förhandlingar om avtalspensioner och avtalsförsäkringar, samt för bemanningsavtalet och Samhallsavtalet. Enheten handhar gränsdragningsfrågorna och frågor som rör kollektivavtalstäckning. Enheten har vidare ansvar för policyutveckling och bevakning inom områdena arbetsrätt, diskriminering, arbetstagarnas integritet, ekonomisk brottslighet, arbetsmiljö, EUs sociala fonder, välfärdspolitik och utbildning samt vidareutbildning i arbetslivet. Enheten samordnar förbund och distrikt när det gäller regionala skyddsombud, standardisering och EUs regionala fonder. Enheten kartlägger också villkor i arbetsliv och samhälle genom regelbundna undersökningar.

Ekonomi- och personalenheten

Enheten har till uppgift att samordna kansliets frågor inom ekonomi, finansiering och personalfrågor, samt att stödja andra enheter i deras arbete. Enheten ansvarar även för verksamhetsplanering och uppföljning, samt för upphandlingsverksamhet, systemförvaltning och säkerhetsfrågor.

De huvudsakliga ansvarsområdena inom personaladministrationen är förhandling av löne- och anställningsvillkor, kompetensutveckling, arbetsmiljö, friskvård, rehabilitering, psykosociala frågor, intern jämställdhet, integration och rekrytering.

Arbetarrörelsens förhandlingsorganisation, AFO, ansvarar för de övergripande arbetsgivarfrågorna för dess medlemsgrupper.

Enheten för ekonomisk politik och arbetsmarknad

Enheten ansvarar i första hand för ekonomisk politik och arbetsmarknadspolitik, inklusive a-kassor och arbetslöshetsförsäkringen. Enheten ansvarar också för omställningsstödet och migrationspolitik.

Enheten består av en enhetschef, tillika LOs chefsekonom, två assistenter samt de två grupperna LO-ekonomerna och arbetsmarknadsgruppen.

Internationella enheten

Internationella enheten sköter LOs kontakter och samarbeten med fackliga, mellanstatliga och andra internationella organisationer samt nationella organisationer som arbetar med internationella fackliga frågor. Vidare ansvarar enheten för utländska besök till LO, sprider information om LO och svensk arbetsmarknad till utlandet och informerar om internationella frågor till LOs medlemmar och förtroendevalda.

Enheten arbetar för ett internationellt perspektiv i övrig policyutveckling. Framför allt är man policyskapande inom områdena internationell facklig politik och utrikespolitiska frågor, demokrati och grundläggande mänskliga fri- och rättigheter, bistånds- och utvecklingspolitik, samt företagens sociala ansvar.

Enheten för IT och internservice

Enheten ansvarar för utveckling, drift och underhåll av LOs IT-system, gästvårdning, konferensservice, vaktmästeri och lokalvård. Reception, registratur, ärendehantering och arkiv ligger också inom enhetens ansvarsområde.

Kommunikationsenheten

Kommunikationsenheten samordnar LOs opinionsbildade verksamhet. Det innebär bland annat att omsätta styrelsens mål till konkreta opinionsbildningsmål, utveckla image, tillhandahålla kampanjstöd samt att svara för textproduktion av tal och artiklar.

Områden som ligger på enhetens ansvar är facklig utbildning, högre organisationsgrad, distriktsverksamheten, försäkringsrådgivning, skolinformation och ungdomsverksamhet.

LOs verksamhet 2010

Ledningskansliet

Förutom LO-ledningens fasta uppdrag i styrelser och andra uppdrag innebär arbetet såväl medverkan vid konferenser, kongresser och arbetsplatser som träffar med organisationer och enskilda personer. Detta arbete syftar till att öka kunskapen om och stödet för LOs värderingar och uppfattningar bland LO-förbundens medlemmar, opinionsbildare och allmänheten.

LOs ledning anser att det är viktigt att lyssna på vilka frågor medlemmarna lyfter och se hur verksamheten fungerar ute på arbetsplatserna. I det utåtriktade arbete som görs är målsättning att besöka såväl kvinnodominerade som mansdominerade arbetsplatser, över hela landet och i olika sektorer. Det nordligaste arbetsplatsbesöket gjordes med GS på husfabriken Lindbäck i Piteå och det sydligaste med HRF på McDonalds i Malmö. En typiskt kvinnodominerad arbetsplats var Löwenströmska sjukhuset i Stockholm som besöktes med Kommunal, en typisk mansdominerad arbetsplats var varvet i Karskrona som besöktes med SEKO. Besök gjordes också med Handels på Åhléns i Västra Frölunda, med IF Metall på Gusum Outokumpu Nordic Brass i Gusum, med Byggnads och Målarna på ett bygge i Örebro, med Elektrikerna vid bygget av Länsförsäkringshuset i Kalmar, med Pappers på Ortvikens pappersbruk i Sundsvall och med Transportare på Arlanda flygplats utanför Stockholm.

I samband med arbetsplatsbesöken har runt 50 artiklar samt nyhetsinslag förekommit i lokal media. Flertalet arbetsplatsbesök har dokumenterats i ord och bild på LOs hemsida. Under året producerades 32 nyhetsbrev med axplock från media och ledningens kalendrar.

LOs ledning har vid ett tiotal tillfällen besökt Runöskolan för att diskutera aktuella ämnen med kursdeltagarna. Ett tiotal möten har också genomförts på folkhögskolor som Viskadalen, GAF, Marieborg och Sunderby folkhögskola. Därutöver har LO-ledningen medverkat vid LO-distriktens årsmöten och höstmöten samt vid enskilda förbunds möten såsom Transports avtalskonferens, avdelningsmöte med IF Metall i Södertälje och Musikerförbundets jämställdhetsutbildning. Under året medverkade ledningen även vid Byggnads, Fastighets och Kommunals kongresser i Stockholm samt Pappers kongress i Norrköping.

LOs ledning deltar regelbundet på konferenser och seminarier. Under förra året skedde medverkan på till exempel Swedbanks tillväxtdagar, på Medlingsinstitutets årliga konferens och på seminarier anordnade av såväl SNS och Arenagruppen. Därutöver har man deltagit i möten med ett flertal ambassader i Sverige och med en rad intresseorganisationer.

Ledningskansliet hanterar inkommande skrivelser till LO. LOs mål med brevsvar är att funktionen ska ses som en tillgänglig och väl fungerande del i LOs operativa kommunikation. I stort så har kansliet lyckats hålla de svarstider som satts upp som mål medan svarstiderna blev lite längre under valrörelsen i samband med att LOs affischkampanj var igång.

Det har under 2010 totalt inkommit 1562 brev till LO. Av dessa inkom 903 till LOs allmänna e-post vilken hanteras av registraturen. Detta inbegriper också brev skickade till övrig personal i kansliet men som är riktade till LO. 329 brev inkom till LOs brevlåda på nätet och 133 inkom till LOs ledning inklusive pappersbrev. Till sist har det inkommit 197 brev i en kampanj med autosända brev från en hemsida som automatiskt vidarebefordrade människors berättelser om sjukförsäkringen till ett antal makthavare och organisationer.

Ledningskansliet har under året startat LO-bloggen och börjat att twittra. Bloggen och twitter är ingångar för människor att komma i kontakt med LO. LO har på sitt Twitterkonto sedan i augusti gjort 588 inlägg vilket idag följs av 736 användare. På bloggen har det sedan den startades i mitten av augusti gjorts 122 inlägg.

På LOs brevlåda på nätet har vi lagt till möjligheten för den som så önskar att lämna sitt telefonnummer i frågeformuläret för att bli uppringd av den som ansvarar för posten i brevlådan.

Arbetslivsenheten

Avtal 2010

Under hösten 2009 beslutade LOs Representantskap om samordnade förbundsförhandlingar och gemensamma krav inför avtalsrörelsen 2010. Utformningen av kraven grundade sig bland annat på det faktum att kvinnodominerade avtalsområden var strukturellt lönediskriminerade med genomsnittslöner långt under de mansdominerade branscherna. LO-samordningen upprepade därmed beslutet från 2007 års avtalsrörelse att försöka åstadkomma relativlöneförändringar mellan avtalsområden i syfte att minska osakliga löneskillnader mellan branscher dominerade av män respektive kvinnor.

Samordningen innehöll även krav på reglering av inhyrning när det finns uppsagda som omfattas av rätten till återanställning, förstärkt rätt till heltid samt regler som förstärker rätten till tillsvidareanställning och som motverkar ett slentrianmässigt användande av tidsbegränsade anställningar.

Den plattform LO-förbunden enats om inför avtalsrörelsen 2010 ställdes på hårda prov. De negativa effekterna av finanskrisen var fortfarande tydliga i vissa branscher medan andra var relativt opåverkade. Arbetsgivarorganisationerna inom Svenskt Näringsliv hade dessutom knutit sig hårdare samman vilket blev uppenbart när förhandlingarna började på allvar.

När industrins parter skulle börja förhandla stod det klart att arbetsgivarna ville vänta in resultatet av förhandlingarna mellan IF Metall och Teknikföretagen, vilket ledde till stor frustration. När sedan Unionen och Sveriges Ingenjörer gjorde upp om ett 18-månadersavtal på egen hand stod det klart att industrisamordningen hade krackelerat. IF Metall gjorde därefter upp med sina viktigaste motparter om ett 22-månadersavtal och strax efter följde Livsmedelsarbetareförbundet och GS-facket med liknande avtal men med en annan lösning avseende återanställningsskyddet vid bemanning.

När sedan Pappersindustriarbetareförbundet utlöste sitt konfliktvarsel i april utbröt den första konflikten inom industrin sedan Industriavtalets

undertecknande och 3 500 medlemmar gick ut i strejk. Utfallet blev att LO-förbunden inom industrin slöt 22-månadersavtal med något varierande innehåll även om löneökningarna hamnade på ungefär samma nivå.

Även det gemensamma kravet att inhyrning inte ska kränka rätten till återanställning fick något olika lösningar, men flertalet förbund lyckades få frågan reglerad i kollektivavtal på ett sätt som kan anses ha ökat anställningsskyddet. När det gällde de gemensamma kraven på förstärkt rätt till heltid och bättre regleringar avseende visstidsanställningar blev framgångarna begränsade utom på några få avtalsområden.

Löneökningarna i 2010 års avtalsrörelse hamnade på en låg nivå jämfört mot tidigare år. LO-förbunden lyckades dock försvara principen att kvinnodominerade avtalsområden med lågt löneläge ska ha rätt till ett större löneutrymme. Medlingsinstitutets (MI) roll i avtalsrörelsen kom att uppfattas negativt och som ett steg mot ökad statlig inblandning i lönebildningen. Den hårda låsningen från MIs sida till procentsatser utan hänsyn till avtalsområdets relativa löneläge innebar påfrestningar för förbund som hade att förhandla för relativt lågavlönade avtalsområden.

Samhall

Under våren och sommaren 2010 pågick förhandlingar mellan Samhall Almega-förbundet och LO-förbunden om ett nytt riksavtal. Ny part i förhandlingarna och sedermera i avtalet var SEKO – Facket för service och kommunikation, efter ett antal år med hängavtal. Inför förhandlingarna genomfördes hösten 2009 åtta regionala avtalskonferenser med cirka 300 förtroendevalda.

Ett nytt kollektivavtal tecknades under sommaren 2010 efter frivillig medling. Precis som under avtalsförhandlingarna 2007 var det ökning av lönerna som parterna inte kunde komma överens om.

Under hela 2010 pågick förhandlingar om ett nytt Medbestämmandeavtal som skrevs under hösten 2010. I det nya avtalet har LO-förbunden rätt att genomföra en facklig rikskonferens med förtroendevalda inom Samhall. Man införde även arbetsområdesråd där MBL-frågor som berör hela arbetsområdet ska förhandlas. LO-förbunden genomförde under hösten 2010 åtta regionala konferenser för förtroendevalda och förhandlingsombudsmän för att informera om de nya avtalen.

Avtals- och organisationstvister

Under 2010 har inga tvister anmälts till LO. Detta beror till stor del på den av LO-kongressen beslutade och av styrelsen tillsatta organisationsutredning som ska se över kollektivavtalens gränser och stabilitet. Utredningen ska vara klar våren 2011.

Bemanningsavtalet

Bemanningsavtalet är de fjorton LO-förbundens likalydande kollektivavtal för anställda i bemanningsföretag där LO har en samordnande uppgift. Avtalet tecknades för första gången år 2000 och har sedan dess omförhandlats vid fyra tillfällen.

Bemanningsavtalet omförhandlades under maj 2010. Den nya överenskommelsen innebar omfattande förändringar av ett antal centrala regler i avtalet. Parterna kom dessutom överens om en genomgripande redaktionell

omarbetning av kollektivavtalet. Tillsammans kom de nya bestämmelserna att träda ikraft först den 1 november 2010.

De nya reglerna omfattade bland annat förenklade former för fastställande av lön, förbättrade varseltider vid byte av arbetsschema samt avgränsning av den geografiska arbetskyldigheten.

Omarbetningen av kollektivavtalet innebar ett intensifierat informationsarbete under året. Insatserna riktades främst till funktionärer och förtroendevalda inom förbundsavdelningar och LO-distrikt.

Som ett led i att förbättra avtalsbevakningen och medlemsrekryteringen vid bemanningsföretagen och som en del av LOs organisationsutredning påbörjades provverksamhet i tre regioner i Sverige under slutet av 2010. I LO-distrikten i Skåne och Jönköping samt inom ett antal förbundsavdelningar i Västmanland/Dalarna har försöksverksamhet initierats i syfte att utveckla nya former för samordning kring förbundens Bemanningsavtal. Försöksverksamheten ska utmynna i en delrapport till LO-kongressen 2012.

Skiljenämnden för Utvecklingsavtalet

Skiljenämnden för Utvecklingsavtalet LO-PTK-SAF har under året behandlat ett ärende rörande förslagsersättning där de centrala parterna i förhandlingar inte enats om ersättning till inlämnat förslag vid företaget Böhler-Uddeholm Precision Strip AB (IF Metall).

Arbetsrätt

Inom området arbetsrätt har LO aktivt deltagit i samhällsdebatten på svensk och europeisk nivå. Därutöver har LO medverkat vid möten, kurser, utbildningar och seminarier.

LO har deltagit i en rad verksamheter på europeisk nivå i syfte att förändra balansen mellan ekonomiska och sociala rättigheter inom EU-rätten, exempelvis genom deltagande i kommissionens expertgrupp om utstationeringsdirektivet, Netlex, Social Policy and Legislation Group på EFS, samt genom annat påverkansarbete i Kommissionen och Europaparlamentet.

I anslutning till EU-nivån har LO genom deltagande i Bemanningdirektivutredningen medverkat till framtagandet av ett förslag om upprättande av lagförändringar avseende uthyrning av bemanningsanställda. Som konsekvens av den nya Lavallagstiftningen har LO under året även tagit fram riktlinjer till gemensamma principer för så kallade utstationeringsavtal.

LO har också aktivt deltagit i den offentliga debatten angående LAS. LO har även tagit initiativ till en arbetsgrupp där LO tillsammans med SN ska söka utreda den faktiska effekten av LAS turordningsregler. Gruppens arbete ska vara slutfört under våren 2011.

LO har också fokuserat på den ökade övervakningen på arbetsplatser och de problem som uppstår med anledning av detta, såsom kränkningar av den personliga integriteten och maktobalans.

Ekonomisk brottslighet/kollektivavtalstäckning

Den förbundssammansatta grupp som hanterar frågor om ekonomisk brottslighet har arbetat vidare med den handlingsplan för ordning och reda på arbetsmarknaden som LO presenterade under slutet av 2008. Gruppen arbetade för att lyfta kampen mot ekonomisk brottslighet till en diskussionsfråga i

samband med riksdagsvalet. Underlag med förslag till politik togs fram och riksdagen besöktes. Gruppen arbetade även vidare med en rapport kring ekonomisk brottslighet.

Välfärdsstatistik

Rapporter

LO använder en stor mängd välfärdsstatistik i arbetet med att utreda och beskriva de villkor och den vardag som LO-förbundens medlemmar lever i. Arbetet sammanställs och publiceras främst i ett antal rapporter. År 2010 har följande rapporter, som grundar sig på någon form av välfärdsstatistik, publicerats:

Arbetstider år 2009 – Hel- och deltidarbete, vanligen arbetad tid och arbetstidens förläggning efter klass och kön år 1990-2009

En miljon anställda arbetar deltid. Av dessa är 340 000 LO-medlemmar och 252 000 ej fackligt anslutna arbetare. Av alla deltidsarbetande LO-medlemmar vill 2 av 3 (66 procent) jobba mer och 1 av 3 (34 procent) vill och kan arbeta mer. En kollektivavtalad rätt till heltid beräknas ge 208 000 nu deltidsarbetande arbetare rätt till heltid.

Anställningsformer år 2009 – Fast och tidsbegränsat anställda efter klass och kön år 1990-2009

Den så kallade finanskrisen drabbade främst tidsbegränsat anställda då dessa minskade med hela 65.900 till 537.900 personer (14 procent av samtliga anställda) år 2009. Det är den största minskning som uppmätts ett enskilt år. Antalet fast anställda minskade däremot inte.

Lönerapport år 2010 – Löner och löneutveckling år 1999-2009 efter klass och kön

LO-förbundens samordning inför Avtal 2007-2009 fokuserade på att ge kvinnor och lågavlönade extra höga löneökningar. Resultatet visar sig nu ha blivit mycket lyckat då löneskillnaden har minskats mellan såväl kvinnor och män som mellan arbetare och tjänstemän. Rapporten redogör även för löner och löneutveckling efter klass och kön år 1999-2009.

Facklig anslutning år 2010 – Facklig anslutning bland anställda efter klass och kön år 1990-2010

Det senaste fyra årens västa ras vad gäller facklig anslutning har äntligen hejdat och år 2010 vände den fackliga anslutningen åter uppåt och ökade med en knapp procentenhet till 72 procent för samtliga anställda. Vändningen gällde dock främst tjänstemän vars fackliga anslutning ökade med 1,5 procentenheter till 73 procent. Bland arbetare minskade den fackliga anslutningen med en halv procentenhet till 71 procent. Minskningen bland arbetare förklaras främst av att det blir allt svårare att organisera ungdommar. År 1995 var den fackliga anslutningen bland ungdomar 75 procent. Nu har den halverats till 36 procent och på bara de fyra senaste åren minskade den med hela 16 procentenheter.

Inkomster och inkomstfördelning år 2008

Finanskrisen år 2008 drabbad främst sjuka, arbetslösa och pensionärer. Av dessa bor var 5e i ett hushåll med låg inkomst. Bland förvärvsarbetande gäller detta främst unga arbetarkvinnor av vilka var tionde bor i ett hushåll med låg inkomst.

Faktaunderlag om semestervanor år 2008

Klasskillnaden speglar sig tydligt i hur folk spenderar sin semester. Av samtliga arbetare är det 28 procent, mer än var 4e arbetare, som varken har gjort en semesterresa eller haft tillgång till ett fritidshus under sin semester. Bland tjänstemännen är motsvarande andel 14 procent.

Referens- och expertgrupper

LO deltar även i en rad referens- och expertgrupper gällande välfärdsstatistik. År 2010 var LO representerat i följande grupper:

Arbetsmiljöverkets programråd för arbetsmiljö- och arbetsskadestatistik

EFAM – Expertgruppen för arbetsmarknadsstatistik

Löntagargruppen för lönestatistik – Sammarbetsgrupp för LO, TCO och SACO-förbundens

SOFIs styrelse, institutet för social forskning, Stockholms universitet

Statistiska centralbyråns Insynsråd

Statistiska centralbyråns programråd för välfärdsstatistik

Arbetsmiljö

LO-förbundens gemensamma arbetsmiljöfrågor samordnas och bereds av Miljö- och arbetslivsutskottet, MOA. Förbundsledamöterna medverkar i utvärdering och verksamhetsplanering för kommande år. Målet är att stärka det förebyggande arbetet för en god arbetsmiljö och att minska utslagningen från arbetslivet.

Inom MOA togs under året en ny arbetsmiljöstrategi fram som antogs av LOs styrelse. Till de strategiska frågorna hör att stärka skyddsombuden och intensifiera arbetet med arbetsmiljöavtal. Andra prioriterade delar är arbetsmiljöutbildning, arbetsorganisation, hot och våld samt arbetslivsforskning. Strategin presenterades på Elmiamässan i maj 2010.

MOAs arbetsgrupp för den regionala skyddsombudsverksamheten samordnar förbundens redovisning av verksamheten. Under året har också revideringen av LOs handledning för regionala skyddsombud påbörjats.

MOAs arbetsgrupp för kemiska hälsorisker, LOKE, samverkar brett med myndigheter och forskare. Under året behandlades andningsskydd, bergarbete, asfaltrök, formaldehyd, infodring av rör med hårdplast, bisfenol samt Arbetsmiljöverkets förslag till nya föreskrifter om kemiska hälsorisker.

Inom den särskilda arbetsgruppen för Samhall/Arbetsmiljö har en uppföljning gjorts av de nya reviderade grund- och skyddskommittéutbildningarna. Fortsatta diskussioner förs med Samhall om upplägget av kommande utbildningar enligt avtal.

Enligt nuvarande EU-strategi för arbetsmiljöområdet ska medlemsländerna ta fram egna handlingsplaner. Arbetsmarknadsdepartementet inbjöd parterna att medverka i en referensgrupp för detta arbete. Redan vid första mötet tydliggjorde man att innehållet i handlingsplanen skulle bestämmas av regeringen, men att man gärna lyssnade på parternas synpunkter.

Handlingsplanen var klar före sommaren men publicerades av strategiska skäl först efter valet. LO och förbundens synpunkter på vad som borde ha varit med publicerades på DN Debatt samt på LOs hemsida.

Inom EUs Rådgivande kommitté för arbetsmiljöfrågor har arbetstagargruppens ledamöter uttalat sig om Stoiber-gruppens rapport om regelförenkling. När det gäller Kommissionens konsultation om så kallad smart reglering gjorde LO tillsammans med TCO och Saco ett gemensamt yttrande om de konsekvenser förslaget skulle få för de europeiska arbetstagarerna. LO medverkar också i arbetsgruppen om arbetsmiljöstrategin. Arbetet omfattar utvärdering av nuvarande strategi samt planering av nästa strategi som omfattar perioden 2013–2020.

Inom EU-kommissionens arbetsmiljöbyrå i Bilbao har ett IT-verktyg lanserats som ska underlätta "riskbedömningen" för framförallt små företag. Försöksverksamhet och utveckling av verktyget pågår i flera länder, bland annat i Sverige där ett verktyg anpassat för frisörbranschen översatts. I Sverige samordnas aktiviteterna kring arbetsmiljöveckan inom den så kallade Focal Point-gruppen som administreras av Arbetsmiljöverket. För 2010 och 2011 är temat "Säkert underhållsarbete".

På nationell nivå påbörjade parterna under året översättningen av det framförhandlade ramavtalet inom den sociala dialogen "Inkluderande arbetsmarknad".

Fackligt inflytande på standarder

Gemensamma säkerhetsregler för varor inom den inre marknaden regleras med hjälp av Europeiska standarder. Den förbundsgemensamma samordningsgruppen för fackligt deltagande i standardiseringsverksamheten, ASTA, verkar för ett ökat fackligt inflytande inom prioriterade standardiseringsområden. Alltför många arbetsgrupper domineras av tillverkarintressen. Erfarenheter visar att närvaro av fackligt erfarna ledamöter i arbetsgrupperna ger bättre standarder.

ASTAs verksamhet omfattar förutom koordinering och prioritering av deltagandet också utbildning både rörande standardisering och i teknisk standardiseringsengelska. Under året togs en folder som förklarar det fackliga engagemanget i standardiseringen fram inom ramen för ASTA. På europainivå medverkade flera ASTA-ledamöter som föreläsare inom sina områden på det fackliga nätverksmötet som hölls i Amsterdam.

En närmare beskrivning av ASTAs verksamhet under året finns i verksamhetsberättelsen från LO, TCO och Saco på LOs hemsida.

Företagshälsovård, rehabilitering

Under året har ett partsgemensamt upphandlingsstöd tagits fram inom ramen för Prevent. Materialet omfattar en trycksak i bokform samt ett interaktivt webbverktyg. Båda materialen utgår från att behovsanalysen inför upphandling görs i samverkan mellan parterna när det gäller arbetsmiljö och hälsotjänster. De är framtagna med en gemensam ambition att framhålla värdet av strategiskt förebyggande arbetsmiljötjänster.

Arbetet med att ersätta ALIs utbildningar för företagshälsovårdspersonal med reguljära högskoleutbildningar har fortsatt inom FHV-delegationen. Det är nu

klart att högskoleutbildningar kommer att finnas vid universiteten i Umeå, Lund och Örebro samt i Stockholm där samverkan sker mellan KI och KTH.

En särskild satsning görs från FAS på att utveckla kunskapsområdet kring företagshälsovård. En professur för FHV har inrättats samt två programstöd och två nätverksstöd. Parterna planerar också en särskild programutlysning inom ramen för AFA under 2011.

Under året startade också Försäkringskassans utbetalningar för tidiga rehabiliteringsinsatser. En utvärdering av utfallet av dessa medel pågår. Kvalitetssäkringsarbetet av FHV inom ramen för SWEDAC pågick under året där parterna samverkade med Föreningen Svensk Företagshälsovård, FSF. Inom ramen för MOA planeras en satsning med syfte att få förtroendevalda att ställa mer krav på strategiskt förebyggande tjänster från företagshälsovården.

Inom rehabiliteringsområdet medverkade LO i samverkan med TCO och Saco i departementens arbete med insatser inom rehabiliterings- och anpassningsområdet för funktionshindrade.

Den nya föreskriften om rehabilitering som planerades komma från AV under året har ännu inte remissbehandlats. Trots avsaknaden av den nya föreskriften fullföljde Prevent planerna på att ta fram ett nytt material för rehabiliteringsområdet.

Europeiska Socialfonden

LO anser att den Europeiska Socialfonden, ESF, är EUs främsta finansiella instrument för att investera i människor genom att stödja genomförandet av åtgärder för aktiv integration och aktivering, omskolning och kompetenshöjning. ESF skapar redan idag ett stort europeiskt mervärde genom att bidra till EUs politiska mål i fråga om sysselsättning och social integration, till Europeiska sysselsättningsstrategin och till den öppna samordningsmetoden på områdena socialt skydd och social integration. ESF är också ett av de viktigaste instrumenten som EU har till sitt förfogande för att hjälpa EU-medborgarna att dra nytta av framtida tillväxt i linje med de mål och prioriteringar som slås fast i EU 2020-strategin. Socialfondens cirka 12 miljarder kronor under perioden 2007–2013 finansierar projekt som stärker individens kompetens på arbetsplatsen och förbättrar utsikterna till arbete för arbetslösa och sjukskrivna.

LO är representerad i European Social Fund Committee, i Sveriges Socialfonds Övervakningskommitté, i arbetsutskott och i flera arbetsgrupper. LOs representanter i de åtta regionala strukturfondspartnerskapen har under året prioriterat projektansökningar i sina respektive regioner. LO har även representation i Socialfondens fem temagrupper som tar vara på projektresultaten och metoderna för att påverka långsiktigt. LO deltar även i Arbetsmarknadsdepartementets arbetsgrupp för utformning av Socialfonden inför nästa period 2014–2020.

Socialförsäkringarna

LO har fortsatt arbetet med att belysa och skapa opinion mot försäkringarna i sjukförsäkringen som den borgerliga regeringen genomförde under 2008. Effekterna blev särskilt tydliga under 2009 års sista hälft och inför årsskiftet 2009/10 då omkring 15 000 människor nådde utförsäkring som en konsekvens av det nya regelverket.

LO har aktivt deltagit i debatten för att påvisa hur människor farit illa på grund av försämringarna. Bland annat anordnades ett seminarium i Almedalen som ett led i LOs kampanj "Kalla Sverige" med syfte att tydliggöra effekterna av den borgerliga regeringens politik. LO har också verkat via debattartiklar i nationell och lokal press.

En rapport med koppling till sjukförsäkringsfrågan, "Otrygghet som konsekvens", publicerades. Vidare har LO i sedvanlig ordning besvarat ett antal remisser på socialförsäkringsområdet, bland andra Arbetsförmågeutredningens slutbetänkande.

Den parlamentariska socialförsäkringsutredningen startade sitt arbete hösten 2010 och ska vara klara 2013. LO följer utredningen noggrant och deltar också i egenskap av part på arbetsmarknaden i två referensgrupper tillsatta av utredningen.

Diskriminering och Jämställdhet

Diskrimineringsutskottet ägnade sig under året främst åt förberedelser inför omarbetandet av en integrationspolicy och framtagandet av en ny utgåva av handboken "Klass och kön". Utskottets roll och mandat har diskuterats. Förbunden är överens om att det är mycket viktigt att fortsätta utbyta erfarenheter i arbetet mot diskriminering.

Fortsatt prioriterade frågor är hur arbetsliv och familjeliv kan delas mer lika mellan kvinnor och män, liksom löne- och villkorsskillnaderna mellan dessa grupper. Detta arbete måste fortsätta även i kommande avtalsrörelser.

LO samarbetar med en mängd organisationer i frågor rörande diskriminering och jämställdhet och deltog under året i en rad seminarier och konferenser på temat. Några centrala sammanhang var en kvinnokonferens anordnad av PERC, Pan European Regional Council, samt det belgiska ordförandeskapets "Equality Summit". På ILOs arbetskonferens 2010 hölls en temadiskussion om situationen för hushållsanställda (domestic workers).

LO innehade ordförandeskapet för Rådet för integration i arbetslivet den 16 oktober 2009–19 mars 2010. Under den tiden uppvaktade Rådet både regeringen och Arbetsförmedlingen med synpunkter på den nya organisationen av mottagning av nyanlända invandrare. I december 2010 anordnade Rådet en seminariedag om integration och introduktion av nyanlända där LOs ordförande deltog.

LO deltog vid 2010 års Pridefestival med temat Makt den 26–31 juli. LO anordnade ett seminarium om "Facklig policy mot diskriminering i arbetslivet på grund av sexuell läggning eller könsidentitet".

Avtalsförsäkring och pensioner

Försäkringsutskottet är ett beredande organ för LOs styrelse i frågor om avtals-, social- och medlemsförsäkringar. Alla medlemsförbund har plats i utskottet, samt en representant för LO-TCO Rättsskydd. Utskottet hade åtta sammanträden under 2010. Främst behandlades förändringar i socialförsäkringarna, förhandlingsfrågor om förändringar av avtalsförsäkringarna samt hur förbunden arbetar med försäkringsinformationen. Utskottet genomförde också ett temaseminarium till vilket en bredare krets från förbunden inbjöds.

Årets avtalsrörelse samordnades för att få till förbättringar av villkoren i avtalsförsäkringarna, men utan framgång. I december kom dock LO och Svenskt

Näringsliv överens om att införa en villkorad värdesäkring av den förlängda livräntan och sjuklivräntan. Under året diskuterades frågan om möjligheten för utländska företag med tillfällig verksamhet under mer än ett år i Sverige att få undantag från avtalsförsäkringarna. Efter flera förhandlingar nådde LO och Svenskt Näringsliv en gemensam lösning.

Under året gjorde LO och Kooperationens Förhandlingsorganisation, KFO, en upphandling för Kooperationens Avtalspension, KAP, som innebär en möjlighet för de försäkrade att välja pensionsförvaltare och sparform. Denna valmöjlighet kommer att gälla från och med den 1 januari 2011.

Utbildningspolitik

Första halvåret låg utbildningspolitiska arbetets fokus främst på införandet av nationella programråden inom ramen för den nya gymnasieskolan. En röd tråd under året var arbetet med lärlingsförsöket och diskussioner kring lärlingsfrågor. LOs starka fokus på denna fråga beror på att medlemsförbunden varit angelägna om att bevaka utvecklingen inte minst utifrån kvaliteten i verksamheten.

LO deltog aktivt i arbetet med det nationella ramverket för kvalifikationer (NQF) genom sin representation i den rådgivande arbetsgruppen. Det var ett arbete inom ramen för Yh-myndigheten där LO är representerat i arbetsmarknadsrådet. LO har till viss del arbetat med valideringsfrågor inom samma myndighet. Tillsammans med Internationella programkontoret genomförde LO en konferens på temat "Ny kompetens för framtidens arbetsmarknad" med cirka 200 deltagare. LO har också deltagit i EU kommissionens rådgivande kommitté för yrkesutbildning.

LOs utbildningspolitiska utskott, där förbundssamverkan inom området sker, genomförde fyra möten under året. En uppföljning visade att förbunden i stort är nöjda med arbetet i utskottet och att de aktiva förbunden upplever att det fyller en funktion för deras utbildningspolitiska arbete. Fem remissvar inom det utbildningspolitiska området lämnades under året. Därutöver deltog Arbetslivsenheten i en rad seminarier och konferenser inom det utbildningspolitiska området.

Arbetslivsenheten har fortsatt representerat LO i styrelsen för Youth Skills Sweden och i arbetet med Yrkeslandslaget.

Ekonomi- och personalenheten

Frågan om ökad organisationsgrad har ytterligare accentuerats under 2010. Ett arbete med gemensamma förmåner för förbundens medlemmar har startats. Med utgångspunkt i befintliga medlemsförmåner som försäkringar och banktjänster har ett samarbete inletts med extern part för att skapa ett bankkort för LO-förbundens medlemmar.

Under verksamhetsåret har nya kollektivavtal förhandlats med Handelsanställdas förbund samt med Arbetarrörelsens funktionärers förhandlingsorganisation, AFF. Ett nytt avgiftsbestämt pensionsavtal för nyanställda ombudsmän/funktionärer har tecknats mellan AFO-AFF samt LO, IF Metall, Byggnads, SEKO, Handels, GS, Facket för Skogs-, Trä och Grafisk bransch, Målareförbundet och dess motparter. Pensionsförhandlingar har inletts med Handelsanställdas förbund gällande LO och LO-förbundens tjänstemän.

Enheten för ekonomisk politik och arbetsmarknad

Konjunkturen och den ekonomiska politiken

Den svenska ekonomin klarade sig förhållandevis väl genom den globala ekonomiska krisen. BNP föll mycket kraftigt 2009, men konsumtion och investeringar minskade relativt måttligt och sysselsättningen drabbades inte så hårt som man befarat.

Under 2010 har återhämtningen i den svenska ekonomin varit kraftig och den svenska BNP-tillväxten varit högre än i många europeiska länder och i USA. Den snabba uppgången för varuexport och industriproduktion har drivits av internationella lagerrörelser och har inneburit en rivstart för handeln i världen. Starka statsfinanser har inneburit att tillväxten inte har hållits tillbaka av finanspolitiska åtstramningar till skillnad från i många andra länder.

Sysselsättningsfallet under krisen bromsades snabbt och återhämtningen kom överraskande tidigt. Under loppet av 2010 har sysselsättningen ökat relativt snabbt och arbetslösheten har sjunkit tillbaka något. Arbetslösheten är dock fortfarande mycket hög. Regeringens utbudspolitik har lett till ett stort utbud av arbetskraft. Men en ekonomisk politik ensidigt inriktad på maximalt arbetsutbud kommer inte att vara tillräcklig för att nå full sysselsättning.

I såväl vårens som höstens "Ekonomiska utsikter" argumenterade LO-ekonomerna för en kraftigt expansiv stabiliseringspolitik. De goda statsfinanserna borde utnyttjas för att genomföra såväl tillfälliga stimulanser som mer varaktiga reformer. Därtill förordades räntehöjningar i långsammare takt än Riksbankens.

I höstens konjunkturrapport förespråkade LO-ekonomerna permanenta reformer som syftar till att understödja tillväxten under en period av flera år, såsom satsningar på utbildning, infrastruktur, bostäder och förbättrade trygghetsförsäkringar, inte minst arbetslöshetsförsäkringen.

Finansiella marknader

Under 2010 har EU och internationella organ som Basel-kommittén producerat ett antal förslag till lagstiftning som berör regleringen av den finansiella sektorn. EOA har deltagit i debatten om framtida reglering och tillsyn av den finansiella sektorn, om än med lägre intensitet under 2009.

Under ett seminarium i Almedalen uppmanade LOs chefsekonom Lena Westerlund de rödgröna att valseger tillsätta en parlamentarisk utredning om finanskrisen, av samma typ som har inrättats i Norge. Syftet ska bland annat vara att genomlysna orsakerna och effekterna på svensk ekonomi av de bristande finansiella regleringarna och övervakningen av de finansiella marknaderna som föregick krisen. Den parlamentariska utredningen ska ha i uppdrag att lägga förslag om balanserade nya regleringar av finansmarknaderna för ökad samhällsekonomisk stabilitet.

EOA har också i remissvar utvecklat sin syn på hur kapitaltäckningsreglerna, en av de viktigaste faktorerna för att uppnå finansiell stabilitet, bör vara utformade. Högre andel riktigt eget kapital bör ha högsta prioritet. Även ersättningssystemen i den finansiella sektorn som bidragit till finanskrisen har behandlats i ett yttrande till Finansinspektionen.

Aktiv arbetsmarknadspolitik

Ett antal viktiga remissvar på området har skrivits under året, bland annat om privatisering av Arbetsförmedlingens verksamhet och om borttagande av arbets sökandes samtyckeskrav för hantering av känsliga uppgifter i Arbetsförmedlingens verksamhet. Utöver remissvar har också ett antal artiklar på det arbetsmarknadspolitiska området skrivits.

En sammanställning av vad som hänt inom den aktiva arbetsmarknadspolitiken mellan hösten 2006 och våren 2010 gjordes under våren och presenterades i rapportform.

Under våren avslutades också en SAMAK-arbetsgrupp om framtidens arbetskraftsbrist där enheten tillsammans med Socialdemokraterna skrev en text till SAMAKs årsmöte.

En hel del arbete lades också under första halvåret ner i projektet "Kalla Sverige" där enheten hade en faktagranskande roll.

Under senhösten sammanställdes en rapport om funktionsnedsatta på arbetsmarknaden som presenterades i rapportform på ett seminarium med deltagare från Samhall, Socialdemokraterna, LO och HSO.

Skatter

Det svenska skattesystemet har blivit alltmer fragmenterat. Systemet är kostsamt att administrera och präglas alltmer av särregler och gränsdragningsproblem. Lön, pension och andra inkomster som är förknippade med arbete bör beskattas lika.

Denna syn på skattesystemet har framförts bland annat i samband med publiceringarna av "Ekonomiska utsikter". Där har LO-ekonomerna också drivit linjen att det är viktigt att de politiska partierna måste inleda ett arbete med en ny skattereform för att skapa ett mer stabilt skattesystem. Fördelningspolitiskt ogynnsamma effekter kan hanteras i en reform där hela skattesystemet ses över samtidigt.

EOA har svarat på ett antal skatteremisser där LOs skattepolicy om likformig, rättvis och enkel beskattning har hävdats.

Ägarpolicy

Under 2010 har EOA berett arbetet i den förbundsgemensamma placerings- och bolagsstyrelsekommittén. Faktainhämtning, studiebesök och analys tillsammans med diskussionen i kommittén har resulterat i underlag som använts i kommitténs arbete. EOA har ansvarat för framtagandet av placerings- och bolagsstyrelsekommitténs årliga rapport till LOs representantskap och styrelse, bistått LOs ledning med underlag inför möten och publika framträdanden samt tagit fram yttranden över inkommande remisser.

Migration

Arbetet med migrationsfrågan har under 2010 omfattat deltagande i referensgrupp till utredningen om cirkulär migration (Ju 2009:13), debattartiklar och opinionsbildning i media samt intern och extern kunskapsspridning i frågan. Kansliinternt har arbetet även omfattat framtagande av underlag till LOs ledning.

Internationell ekonomisk politik

Internationell ekonomisk politik fick under året som gick ett stort utrymme som en konsekvens av fortsatt lågkonjunktur och krishantering. EOA bidrog till ett stort antal faktaunderlag och analyser som grund för arbetet i LOs ledning samt inom Europafacket. Arbetet har också bestått av att skriva debattartiklar och blogginlägg samt av medverkan i seminarier och media.

Vidare har EOA förankrat LO-ekonomernas syn på den ekonomiska politikens inriktning och behov externt, exempelvis i regeringskansliet, riksdagen, EU-parlamentet och Kommissionen. Detta har i synnerhet handlat om området internationell reglering av ekonomisk politik och EUs nya tillväxtstrategi EU2020. Under 2010 inleddes även arbetet med att ta fram en underlagsrapport till LOs kongress 2012 som i hög grad berör internationell ekonomisk politik.

Inkomstfördelning

Inkomstskillnaderna ökar i Sverige sedan ett antal decennier tillbaka. Det är tydligt att denna process fortsätter och ökar i intensitet sedan regeringsskiftet 2006. De skatteförändringar som har vidtagits på kapitalbeskattningens område kommer sannolikt att leda till att inkomstskillnaderna ökar ytterligare.

En rättvis fördelning är ett av LOs viktigaste mål. EOA har därför ambitionen att bidra till en mer aktiv diskussion om inkomstfördelningen i Sverige och ett tydliggörande av vilka faktorer som främst bidrar till ökande inkomstskillnader.

I mars bjöd EOA in till ett seminarium om inkomstskillnader och social rörlighet. LOs chefsekonom kommenterade Richard Wilkinsons föredrag på Arbetarrörelsens forskarnätverk i april. Wilkinson är en av författarna till *The Spirit Level*, en av de senaste årens mest uppmärksammade böcker om inkomstskillnader. Företrädare för EOA gav på Verdandis seminarium i oktober sin syn på arbetande fattiga, ett växande samhällsproblem i Sverige.

Ett tecken på att frågan om inkomstfördelning börjar uppmärksammas bredare är att SNSs nästa välfärdsrapport kommer att behandla detta ämne. EOA ingår i referensgruppen och har även bidragit finansiellt för att säkra att detta viktiga projekt kommer till stånd.

Under hösten genomfördes större delen av arbetet till rapporten om maktelitens inkomster, "Alltid mer, aldrig nog", som publicerades tidigt 2011.

Arbetslöshetsförsäkringen och a-kassorna

Arbetslöshetsförsäkringen var under året en viktig politisk fråga. Effekterna av de reformer som den borgerliga regeringen har genomfört sedan 2006 har nu slagit igenom med full kraft. Antalet arbetslösa som fick ersättning minskade. Medlemstappet från a-kassorna upphörde, men inströmningstakten ökade inte.

I slutet av 2010 stod cirka 1,5 miljoner löntagare utanför försäkringen. LO arbetade under året med att få regeringen att ändra avgifter, villkor och regler för att öka kvaliteten i arbetslöshetsförsäkringen.

Mycket av arbetet med a-kassan präglades av valrörelsen. EOA producerade en mängd artiklar, PM och underlag till valarbetet. LO argumenterade för en frivillig, fackligt anknuten och statligt finansierad arbetslöshetsförsäkring. En broschyr om arbetslöshetsförsäkringen producerades inom ramen för projektet "Kalla Sverige". Inför valrörelsen anordnades ett seminarium om arbetslöshetsförsäkringen.

LOs gemensamma utredningsarbete med Socialdemokraterna om a-kassan pågick under året och avslutades i november med en rapport. Under hösten fokuserades arbetet rörande a-kassan i övrigt på den av alliansregeringen tillsatta parlamentariska socialförsäkringsutredningen. EOA anordnade bland annat två seminarier som behandlade utredningens direktiv. Enheten informerade och diskuterade också utredningen med några förbundsstyrelser och planerade i övrigt hur LO-kansliet ska jobba mot utredningen.

Den förbundsgemensamma a-kassegruppen sammanträdde regelbundet. Samtliga LO-distrikt eller LO-distrikts styrelser besöktes under året.

EOA representerade LO i Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens insynsråd och i Arbetslöshetskassornas samorganisations försäkringsråd.

Omställningsförsäkringen TSL

Krisen på svensk arbetsmarknad 2008-2009 innebar ett stort utflöde ur TSL-systemet. Krisen slog framför allt mot industrin och andelen unga och andelen män bland de uppsagda arbetarna ökade under krisen. Antalet personer som beviljades omställningsstöd efter att krisen har klingat av börjar nu plana ut på en mer normalnivå. 2010 beviljades 17 596 personer omställningsstöd från TSL-systemet att jämföra med 2009 då 61 280 personer beviljades omställningsstöd.

En naturlig följd av detta är att antalet omställningsföretag som har samarbetsavtal med TSL har minskat under 2010. I slutet av 2010 var antalet omställningsföretag 78, att jämföra med 117 i slutet av 2009. För att göra vår kollektivavtalade försäkring (TSL) mer känd bland förtroendevald och medlemmar har LO tagit initiativ till en webbutbildning om försäkringen. Syftet är att introducera stödet och lära ut det allra mest grundläggande. Utbildningen kan användas både som självstudier och som material på möten och utbildningar.

Arbetsförmedlingsfrågor

Under året har enheten representerat LO i Arbetsförmedlingens partsråd. En partsgemensam skrivelse om förbättringsområden för partsrådet lämnades in till Arbetsförmedlingen på LOs initiativ.

Utöver partsrådet var enheten även representerad i Arbetsförmedlingens expertgrupp för Yrkeskompassen, i Arbetsförmedlingens råd för arbetslivsinriktad rehabilitering och i Arbetsförmedlingens anordnargrupp för fas 3.

Enheten hade också representanter för Arbetsförmedlingen på möten med den förbundsgemensamma arbetsmarknadspolitiska arbetsgruppen som informerade om frågor rörande branschråd, samråd och arbetsmarknadsråd.

Arbetsförmedlingen och LO ingick 2009 en överenskommelse om samråd om anvisning till arbetsmarknadspolitiska program. LO har under 2010 bedrivit ett omfattande arbete för att förbättra kvaliteten i samrådet mellan Arbetsförmedlingen och LO. Samrådet har försvårats av att Arbetsförmedlingen har förändrat sin tolkning av Personuppgiftslagen (PuL). Förbättringsarbetet har resulterat i en ökad mängd samråd och mot slutet av perioden kunde en viss kvalitetshöjning märkas.

Fackligt center för papperslösa

Centret har sedan starten 2008 drivits i samverkan av förbundsavdelningarna inom LO-distriktet i Stockholms län, TCO och Akademikerförbundet. I styrelsen för centret har LO och TCO varit adjungerade. I maj så genomfördes ett seminarium på LO om papperslösas situation i Stockholm. Medverkade gjorde migrationsverket, arbetsförmedlingen samt två forskare. Seminariet besöktes av ca 30 personer från de fackliga organisationerna i Stockholm.

Under 2010 så tog styrelsen för fackligt center för papperslösa initiativ till att göra en informationsbroschyr om centrets arbete och vilka rättigheter och skyldigheter som gäller på svensk arbetsmarknad. Broschyren gjordes på 3 olika språk: engelska, spanska och ryska.

Center är bemannat av de fackliga organisationerna varje måndag mellan kl.16-19. Fler och fler av de papperslösa börjar att hitta till lokalen som ligger på Kammakargatan. Av de papperslösa som kommer på besök jobbar de flesta inom Fastighets, Byggnads och Hotell & Restaurangs områden. Fastighets och Hotell & restaurang har under året haft ett antal ärenden som hjälp papperslösa att driva för utebliven lön/semestersättning samt arbetsskadeärenden.

Rapporter

I LOs regi

"Ekonomiska utsikter"

Denna prognos över svensk ekonomi från LO-ekonomerna utkom den 27 april respektive 17 november 2010.

"Vad har hänt med den aktiva arbetsmarknadspolitiken?"

Rapporten går igenom regeringens arbetsmarknadspolitiska åtgärder sedan 2006. En ensidig fokusering på arbetskraftsutbudet har varit kännetecknande. Politiken har i huvudsak koncentrerats kring ett fåtal arbetsmarknadspolitiska åtgärder och program. Med nuvarande fokus på de så kallade garantierna har Arbetsförmedlingens arbete i större utsträckning flyttats bakåt i arbetslöshetsperioderna istället för att ligga på tidiga insatser. Rapporten publicerades den 11 maj.

"Arbetsmarknadspolitik för att motverka långa arbetslöshetstider?"

Rapporten handlar om individer som står långt från arbetsmarknaden. Med detta menas individer som varit öppet arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska program med aktivitetsstöd i mer än två år. Den beskriver vilka dessa personer är, vilka åtgärder de deltar i, men också vilka åtgärder som skulle vara mest effektiva för dem. Rapporten publicerades den 26 maj.

"Utsatta från flera håll"

Rapporten handlar om funktionsnedsatta på arbetsmarknaden. Undersökningen bygger på ett unikt material framtaget av SCB. Resultaten visar bland annat att det i huvudsak är kvinnor och äldre som är funktionsnedsatta och att sysselsättningsgraden är mycket låg. Den arbetsmarknadspolitik som idag finns

för arbetslösa med funktionsnedsättningar är inte tillräcklig och karaktäriseras av problem som ojämn könsfördelning, urholkade subventionsgrader och kontrollsvårigheter. Rapporten publicerades den 15 december.

Övriga rapporter

SAMAK (2010). Dokumentation fra SAMAK 2010 "Ny ulighed i Norden" (medverkan)

Löfgren, Anna-Kirsti (2010). "Ojämn sysselsättning", Underlagsrapport i SAMAK:s projekt Den nya ojämlikheten.

Seminarier

Inkomstskillnader och social rörlighet den 15 mars, LOs plenisal

A-kassan och den svenska modellen den 19 april, LOs plenisal.

Vad gör vi åt långtidsarbetslösheten? den 26 maj, LOs plenisal.

Sänkt arbetsgivaravgift = lägre ungdomsarbetslöshet? den 5 juli, SSUs valläger.

A-kassan, snart en B-kassa? den 5 juli, SSUs valläger

Långtidsarbetslöshet - hur möter vi bäst utmaningen? den 7 juli, Almedalen.

Finansmarknaden måste regleras för löntagarnas väl – men varför? den 7 juli, Almedalen.

Hållbara försäkringar vid sjukdom och arbetslöshet den 2 november, LOs plenisal.

Funktionsnedsattas situation på arbetsmarknaden den 15 december, Nordic Sea Hotel.

Internationella enheten

Facklig organisering, kollektivavtalsteckning och anständiga arbetsvillkor

EU

Europapolitiken har under året präglats av den ekonomiska krisen och dess följder. Under hösten presenterade kommissionen ett lagstiftningspaket för ekonomisk styrning. Förslaget kommer om det antas oförändrat få konsekvenser för lönebildningen i medlemsstaterna och för parternas autonomi. Mycket talar för att det finns anledning att återkomma till detta i 2011 års verksamhetsberättelse.

Vid sidan av krisen har arbetet med att återställa respekten för grundläggande fackliga rättigheter fortsatt. LO har tillsammans med sina europeiska systerorganisationer fortsatt arbeta för att en revidering av utstationeringsdirektivet och för att ett socialt protokoll ska fogas till fördraget. I oktober presenterade kommissionen sin handlingsplan för den inre marknaden som innehöll åtagande kopplat till fackliga rättigheter. Förslagen var dock otillräckliga och LO kommer under 2011 att framföra tydlig kritik både i sitt remissvar till regeringen och i sitt svar på kommissionens konsultation som löper fram till den 28 februari 2011.

Bland övriga initiativ från EU-kommissionen av intresse för LO finns Bryssel I-förordningen, säsongarbetsdirektivet och EU2020-strategin. LO har varit aktiva i samtliga frågor.

Internationella enheten på LO träffade tillsammans med arbetslivsenheten ansvariga handläggare i Kommissionen för att diskutera utformningen av Bryssel I-förordningen. Kommissionen presenterade sitt förslag till lagstiftning i slutet av december. Internationella enheten kommer att fortsätta att bevaka frågan tillsammans med arbetslivsenheten.

I juli presenterade Kommissionen sitt förslag till säsongarbetsdirektiv. Förslaget är bättre än det som var på väg att presenteras ett år tidigare och LO har varit försiktigt positiva. Internationella enheten tar tillsammans med TCO och Saco fram konkreta förslag till ändringar av kommissionens förslag till lagstiftning. De fackliga centralorganisationerna hävdar dock fortsatt att Kommissionen valt fel strategi genom att presentera särdirektiv för olika grupper på arbetsmarknaden. Likabehandling bör gälla samtliga arbetstagare från tredjeland, oavsett anställningsform.

Inför junitoppmötet skrev LO, TCO och Saco ett gemensamt brev till regeringen för att protestera mot att de föreslagna sysselsättningsriktlinjerna på ett otillbörligt sätt ingriper i lönebildningen. Regeringen var kallsinnigt inställd till kritiken. Dåvarande arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin lät meddela att skrivningarna hade ändrats på ett för Sverige tillfredsställande sätt trots att skrivningarna snarare blivit sämre.

EU2020-strategin och de integrerade riktlinjerna antogs under året och regeringen lämnade i november in ett utkast till nationellt reformprogram till Kommissionen. LO begärde tillsammans med TCO, Saco, Sveriges kommuner och landsting samt Svenskt Näringsliv att det skapas en referensgrupp för arbetet med EU2020-strategin. Regeringen tog inga sådana initiativ under 2010 och hade inget samråd med parterna inför framtagandet av utkastet till reformprogram. Regeringen ska lämna in sitt slutgiltiga nationella

reformprogram till Kommissionen i april 2011. LO förutsätter att regeringen bjuder in till samråd med parterna i god tid innan.

Internationella enheten deltog i partssamråd på statsrådsberedningen och arbetsmarknadsdepartementet inför respektive rådsmöte.

Under hösten träffade LOs ordförande Sveriges EU-kommissionär Cecilia Malmström i Bryssel som bekräftade att hon var en av dem som var emot att skriva in konkreta förslag för att stärka strejkrätten i kommissionens handlingsprogram om den inre marknaden, Single Market Act. De diskuterade Kommissionens förslag om säsongsarbetsdirektiv som enligt Cecilia Malmström är ett uttryck för global solidaritet. Direktivet enligt kommissionen innebär att människor från andra länder får komma till EU för att arbeta i maximalt sex månader och sedan återvända hem och även om lönerna är låga så är det en stor förtjänst för dem. LO menar att det riskerar att öppna upp för ett gästarbetarsystem som i förlängningen leder till att lönerna pressas ner för alla. LO vill att likabehandling och schysta villkor ska gälla för alla.

Europafacket

Europafacket (EFS) har under 2010 fortsatt arbeta med den ekonomiska krisen och oron över att befolkningen får betala för regeringars slarv med ekonomin. Kritik riktas också mot EU-kommissionen som har ett stort ansvar för den uppkomna situationen då den brustit i sin tillsyn. Ett annat fokus under året var det fortsatta arbetet med kravet om ett reviderat utstationeringsdirektiv där likabehandlingsprincipen, respekten för nationella system samt att direktivet ska vara minimidirektiv är mest centrala. Kravet om ett socialt protokoll och en Monti-förordning står också högst på EFSs dagordning.

Europafackets ställningstagande i EU 2020 överlämnades till ministerrådet och parternas avtal om en inkluderande arbetsmarknad godkändes av EFSs styrelse.

Kommissionen presenterade i oktober ett handlingsprogram för den inre marknaden, där EFS kritiserar avsaknaden av konkreta förslag för att stärka strejkrätten i förhållande till EUs ekonomiska friheter samt avsaknaden av krav rörande skyddet av partsautonomin och grundläggande fackliga rättigheter. Handlingsprogrammet har under hösten varit ute på en bred konsultation och LO i Sverige har liksom alla EFSs medlemsorganisationer svarat på konsultationen.

Övriga frågor som varit aktuella under året är Europas energi- och klimatpolitik, en grönbok om pensioner, EUs migrationsdirektiv, samt förberedelser inför EFSs kongress i maj 2011.

Europafacket har under året arbetat för att tillväxt och jobb ska vara i fokus. Många länder i Europa genomför ensidiga åtstramningsprogram som riskerar att leda till en situation där en stor grupp människor fastnar i långvarig arbetslöshet. I september genomförde Europafacket en manifestation i Bryssel där cirka 80 000 människor deltog. LOs ordförande talade om jobb och tillväxt och för en krispolitik med investeringar i infrastruktur och utbildning som skapar förutsättningar för hållbar tillväxt och sysselsättning när konjunkturen vänder uppåt. Efter manifestationen sammanträffade LOs ordförande och EFSs generalsekreterare med EU-kommissionens ordförande för att diskutera den ekonomiska krisen i Europa. Man beskrev Europafackets syn på hur EU-

kommissionen kan medverka till att medlemsländerna stimulerar sig ur krisen i stället för att lägga all kraft på åtstramningspolitik.

Demokrati och mänskliga rättigheter i arbetslivet

IFS

LO deltog vid en konferens om utvecklingsamarbete som anordnades i Madrid i mars. Konferensen var den andra i ordningen av totalt tre konferenser som genomfördes inom ramen för TUDCN (Trade Union Development Cooperation Network). Den första konferensen genomfördes på Runö i oktober 2009.

IFSs styrkommitté sammanträdde i februari och beslutade bland annat om resolutionsförslagen, förslaget till medlemsavgift samt villkoren för kvinno- och ungdomsrepresentationen.

I april deltog LO i en IFSs konferens om den fackliga situationen i arabvärlden. Ammankontoret och dess LO-stödda verksamhet fick ett utökat mandat och en förstärkning av sina resurser. Samarbetet med den panarabiska fackliga regionalen ICATU lades på is efter att de odemokratiska krafterna kuppade igenom en ny generalsekreterare under en kongress i februari. IFSs medlemsorganisationer i arabvärlden är viktiga för IFSs slagkraft och trovärdighet. Kopplingen mellan arbetet för att försvara och främja mänskliga rättigheter i arbetslivet och de biståndsprojekt som behövs för detta poängterades särskilt. Ett observatorium för övervakningen av de fackliga rättigheterna i regionen upprättades på Ammankontoret.

Internationella enheten var representerad vid ett IFS-möte om Burmafrågan som hölls i Tokyo i februari. Där diskuterades den framtida fackliga strategin både när det gällde stöd till FTUBs verksamhet i Burma och LOs framtida fackliga agerande i internationella organ. Genom LOs medverkan säkerställdes att frågan om internationella fackliga sympatiåtgärder även fortsättningsvis hålls aktuell inom IFS och den kom att utgöra en del av den resolution om Burma som togs av EFSs styrelse i mars.

Organisationen höll sin andra kongress i slutet av juni i Vancouver under kanadensiska LOs värdskap. Kongressen valde ny generalsekreterare efter Guy Ryder; Sharan Burrow från Australien som tidigare var ordförande för IFS. Till ny ordförande valde den nya styrelsen Michael Sommer från Tyskland. LO fick en ordinarie plats i såväl arbetsutskottet som styrelsen och även i styrelsen för IFSs solidaritetsfond. LO deltog med en stor delegation bestående av LO-ledningen och flera förbundsordförande. *LO-Tidningen* hade också en reporter på plats under kongressveckan. Huvudtemat på kongressen var den ekonomiska krisen, dess efterverkningar och om hur den internationella fackföreningsrörelsen ska arbeta för att bli starkare och mer inflytelserik. En lång rad resolutioner togs också av kongressen, bland andra om hiv/aids, ILO, sysselsättning, företagens sociala ansvar, migration, fred och säkerhet, det fackliga utvecklingsamarbetet, kvinnors och ungas situation samt klimatarbetet. Glädjande var att det uppsatta målet om att IFSs styrande organ ska ha 40 procent kvinnor kunde nås och att kravet på jämställda delegationer till kongressen till största delen blev uppfyllt. En utmaning för framtiden är att höja kvoten av unga i delegationerna. LO var en av mycket få delegationer som hade en ungdomsdelegat.

ILO

ILO-kommittén sammanträdde i februari och april och beslutade bland annat att förorda att Sverige ratificerar sjöarbetskonventionen så fort som möjligt.

I slutet av april tog LOs styrelse beslut om att göra en anmälan till ILO med anledning av konsekvenserna av Laval-fallet, dels gällande de ekonomiska krav som riktats mot berörda fackliga organisationer, dels gällande framtida inskränkningar av fackliga rättigheter som står i strid mot ILOs rättspraxis. Avsikten är också att verka för en så bred svensk facklig uppslutning bakom anmälan som möjligt.

LO och TCO har sänt kommentarer till ILOs expertkommitté med anledning av Laval och ber expertkommittén bedöma om utvecklingen så här långt står i strid med ILO-konventionerna 87 och 98. Expertkommittén sammanträder i november–december och rapporten kommer i mars nästa år.

På ILOs årliga arbetskonferens i maj/juni slutfördes arbetet med att ta fram en ny rekommendation om hiv/aids i arbetslivet, om hur diskriminering och stigmatisering ska motarbetas och hur förebyggande arbete kan göras mer effektivt. Konferensen började också arbetet med att ta fram en ny konvention gällande villkoren för hushållsarbete (domestic work). ILOs statistik visar att fler än 100 miljoner människor finns i denna sektor, varav en majoritet är kvinnor och migranter. Villkoren för arbetet är vanligen undermåliga och avsaknaden av fackliga rättigheter och kollektivavtal är slående. Arbetsmiljön är mycket dålig och sexuella trakasserier ofta förekommande.

Internationella ramavtal för mänskliga rättigheter i arbetslivet

Frågan om Internationella ramavtal, International Framework Agreement (IFA), har fått ökad uppmärksamhet under året. IFA sluts mellan internationellt verksamma företag och globala fack om mänskliga rättigheter i arbetslivet. LO-kongressen har uttalat att det är en viktig facklig fråga att få till stånd fler internationella ramavtal med svenska multinationella företag. Förbunden har dessutom efterfrågat ett ökat samråd och erfarenhetsutbyte. LOs styrelse gav kansliet i uppdrag att ta fram en modell för internationella ramavtal. En referensgrupp med förbundsrepresentanter har arbetat under året och ett avtal planeras bli antaget under 2011.

Föreningen Fairtrade (före detta Rättvisemärkt)

LOs uppdrag inom Fairtrade handlar både om att arbeta inåt och utåt. Inom föreningens styrelse har LO tillsammans med Kommunal och SEKO tagit upp frågan hur kontrollsystemet ska kvalitetssäkras i de länder där produktioner sker, så att Fairtrade Sverige fortsätter att vara en aktiv röst inom Fairtrade International. LO deltog också i den process som ledde fram till att namnet Rättvisemärkt ersattes av Fairtrade som en del i en ökad internationell harmonisering.

LO förmedlade vidare kontakter mellan Europafacket och Fairtrade Internationals särskilda kontor i Bryssel för ökat utbyte bland annat i frågan om offentlig upphandling.

Företrädare för föreningen och bolaget deltog i ett seminarium för LOs styrelse för att presentera och diskutera verksamheten.

LO och Fairtrade publicerade vid två tillfällen gemensamma artiklar som riktar ljuset mot schyssta arbetsvillkor. På World Fair Trade Day den 9 maj

riktades ljuset mot bananproduktion i en artikel i *Göteborgsposten*. Under fotbolls-VM togs problemen med bland annat barnarbete vid tillverkningen av fotbollar upp i en artikel på *Svenska Dagbladets* debattsida Brännpunkt. Där lyftes behovet av mer samarbete mellan fackföreningsrörelsen och Fairtrade.

Vid LO och SSUs gemensamma festival i augusti anordnades ett seminarium om Fairtrade.

Vid föreningens styrelsemöte i augusti medverkade LOs ordförande som berättade om bakgrunden till organisationens engagemang för Rättvisemärkt/Fairtrade.

Under oktober deltog LO i kampanjveckorna "Fairtrade fokus" inklusive "Fairtrade fika" som samlade fler än 250 000 personer i Sverige.

En social dimension av globaliseringen för en socialt och ekologiskt hållbar utveckling

Toppmöten

LOs ordförande deltog i sin roll som ordförande i Europafacket (EFS) vid ett socialt toppmöte i Bryssel där den ekonomiska krisen stod överst på dagordningen. EFSs ordförande uttryckte att ensidiga nedskärningar riskerar att få motsatt effekt mot det EU-kommissionen önskar. Utan investeringar för att skapa tillväxt och nya arbetstillfällen riskerar tillväxten att komma av sig och utan tillväxt kommer medlemsländerna inte att kunna balansera sina budgetar.

På mötet diskuterades också Kommissionens handlingsprogram för den inre marknaden som presenterats samma dag. EFS ordförande uttryckte en förväntan om att kommissionen efter fyra månaders konsultation ska presentera konkreta förslag för att stärka strejkrätten i relation till de ekonomiska friheterna på EUs inre marknad och konstaterade att LO och Europafacket är överens om att detta bör ske genom en separat lagstiftning. Hon menade att om Kommissionen fortsätter anse att de ekonomiska friheterna ska överordnas de fackliga rättigheterna riskerar det att undergräva medborgarnas förtroende för det europeiska samarbetet och fortsatt utveckling av den inre marknaden.

EU 2020

Internationella enheten genomförde ett seminarium om EU2020-strategin tillsammans med TCO och Saco. Seminariet arrangerades i LOs gästvåning och LOs ordförande inledningstalade. Syftet med seminariet var att diskutera LOs vidare arbete med strategin nationellt.

Enheten har tillsammans med de andra policyenheterna i huset tagit fram en kortfattad skrift om EU2020 och LOs prioriteringar.

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén

Europeiska ekonomiska och sociala kommittén, EESK, är ett till EU-kommissionen och Europaparlamentet rådgivande organ i sociala och ekonomiska frågor. LO representeras av två ledamöter i kommittén. Hösten 2010 inleddes en ny femårig mandatperiod. En svensk är för närvarande ordförande i kommittén. Under året har den ekonomiska krisens effekter varit ett återkommande tema i de yttranden som kommittén utarbetat. Vidare inleddes

ett strukturerat arbete för att följa EU2020. Därtill fördes en omfattande debatt om pensionsfrågor som är heta i många europeiska länder.

Hållbara investeringar/Ågarpolicy kopplat till mänskliga rättigheter

LO, som medlem i Swesif (Sveriges forum för hållbara investeringar) var under året värd för ett seminarium om arbetsvillkor i Kina, där bland annat IF Metall presenterade sina utvecklingssamarbetsprojekt. LO deltog i möten, lyfte det fackliga perspektivet samt spred information om LOs aktiviteter till andra medlemmar i Swesif.

Företagens sociala ansvar (Corporate Social Responsibility)

LO deltog i fyra möten i den svenska nationella kontaktpunkten för OECDs riktlinjer för multinationella företag. Bland annat togs en anmälan från Samrådet upp.

LO deltog vidare i en workshop om företagens rapportering om sociala, miljömässiga och bolagsstyrningsfrågor (Disclosure on Environment, Social and Governance Issues) som arrangerades av Europeiska kommissionen i januari.

LO tog upp företagens ansvar för mänskliga rättigheter i arbetslivet vid så kallade "intressentdialoger" med AstraZeneca samt Stockholms läns landsting.

Enheten medverkade också vid en konferens som norska LO arrangerade i februari för sina fackliga styrelserepresentanter i norska företag. Skälet till inbjudan var att enheten utifrån ett ILO-perspektiv kunde ge synpunkter på relationen till OECDs riktlinjer för multinationella företag med anledning av ett aktuellt fall gällande Kongsbergs agerande i USA.

LO medverkade vidare som talare vid ett CSR-seminarium riktat till företag tillsammans med Han Dong Fang, China Labour Bulletin. OECDs riktlinjer samt internationella ramavtal stod i fokus för medverkan.

LO har medverkat till ökad kontakt med svenska ambassaden i Peking med anledning av det nybildade CSR-centret där. Bland annat arrangerades ett särskilt möte till vilket förbunden samt TCO och Saco bjöds in.

Utvecklingspolitik, utvecklingssamarbete och konflikthantering

Sveriges biståndspolitik

Den internationella ekonomiska krisen innebär att Sveriges bistånd minskade för 2010 då biståndet är kopplat till bruttonationalintäkten, BNI. Enprocentmålet ligger fast, men innebär i praktiken en minskning till 31,4 miljarder kronor från årets dryga 34 miljarder kronor. Av det totala anslaget till utvecklingssamarbete gick 13,7 miljarder kronor via Sida – vilket var två miljarder mindre än för år 2009. Biståndet till Latinamerika minskade märkbart medan stödet till Afrika låg i det närmaste fast.

Strategi för LO och förbundens internationella utvecklingssamarbete

Arbetet med att forma en strategi för LOs och förbundens internationella utvecklingssamarbete startade under 2010. IK har vid två tillfällen under andra halvan av 2010 tagit del av och diskuterat utkast till strategin. Strategin väntas vara klar i mars 2011.

PANAF

LOs största samarbetsprojekt är det panafrikanska programmet, PANAF, vilket omfattar 14 länder i såväl engelsk- som franskspråkiga Afrika. PANAF höll under 2010 även inledande diskussioner med organisationer från Kanada, Belgien och Frankrike som visat intresse av att vara samarbetspartners i PANAF. Konkreta resultat av dessa diskussioner väntas under 2011.

Labour Law Development Program i Colombia och Centralamerika

Colombiaprojektet ger fortsatt juridiskt stöd och konsultation till fackliga medlemmar samt medlemsförbunden inom CUT och CTC. Projektet hanterade under 2010 fall som handlade om fackliga rättigheter, minimilöner, kollektivavtal och organiseringsfrågor. Projektet i Centralamerika, vilket genomförs i El Salvador, Guatemala, Honduras och Nicaragua, avslutades och utvärderades under året.

Föreningen Labour Market Dialogue (FLMD)

Föreningen Labour Market Dialogue, FLMD, som LO äger med TCO och KFO, genomförde under 2010 de sista delarna av ett projekt som syftar till att främja ekonomisk och social tillväxt, den sociala dialogen och respekten för mänskliga rättigheter inom tre branscher i Ukraina. Under året gick föreningen från planerad avslutning då Ukrainaprojektet slutförs till en nystart. Föreningen valde in en ny medlem i november: Göteborgsinitiativet för relationer och utveckling, GRU, som är en regional grupp bestående av LO-distriktet i Västsverige, IF Metall, Unionen, Svensk Handel, Teknikföretagen, Företagarna och Chalmers tekniska högskola. Föreningen startade med att aktivt analysera möjligheterna till framtida samarbetspartners på arbetsgivarsidan samt framtida möjliga finansieringsmöjligheter för FLMD-konceptet.

Vietnam

Det tidigare projektsamarbetet med Vietnam General Confederation of Labour, VGCL, avslutades 2009 och fortsätter från och med 2010 i en ny form i samarbete mellan LO och IF Metall. Samarbetsperspektivet rör perioden 2010–2012 och avser att stödja utbildnings-, organiserings- och förhandlingskapacitet. Det nya projektet påbörjade utbildning av en ny resursgrupp på central nivå samt utbildade i samarbete med IF Metall två grupper lokalt förtroendevalda inom industrisektorn i Ho Chi Minh-staden.

LO-TCO Bistånds nämnd

2010 var en förändringens tid för Bistånds nämnden. I april tillträdde den nya kanslichefen och den omfattande styrelse- och kansliutvecklingen som tidigare påbörjats accelererade. Utvecklingen av styrelsen fortsatte under året. Stadgarna uppdaterades angående Bistånds nämndens vision och uppgift. Vidare har roll- och ansvarsfördelning mellan ägare, styrelse och kansli tydliggjorts och en ny arbetsinstruktion för kanslichefen producerats. Resultatet är att styrelsen fungerar mer som en enhet än tidigare med inriktning på att hantera strategiska frågor samt långsiktig styrning. Detta karaktäriseras bland annat av att de tidigare LO och TCO-förmötena är borttagna till förmån för styrelsegemensam diskussion och överväganden kring de beslut som fattas.

Olof Palmes Internationella Center

Det årliga representantskapet hölls i april och mötet omvalde Lena Hjelm-Wallén till ordförande. Palmecentret tvingades på grund av minskade Sida-bidrag till uppsägningar av personal.

På styrelsens möte i juni beslutades att integrera kommunikationsstrategin i den redan godkända verksamhetsstrategin. Redovisningen av den Sida-finansierade verksamheten under 2009 hade godkänts av Sida.

Inför valet genomförde centret en mycket välbesökt biståndspolitisk hearing. De under året insamlade medlen till Solidaritetsfonden uppgick till 1,4 miljoner, vilket glädjande nog ligger över kalkylen.

Facklig-politisk samverkan i internationella frågor

LOs och IF Metalls ordförande träffade den socialdemokratiska partigruppen i Europaparlamentet. På mötet diskuterades såväl det svenska resultatet i EU-parlamentsvalet som viktiga framtidsfrågor inom ramen för EU-samarbetet, bland annat EU-kommissionens förslag till handlingsplan för den inre marknaden. Det rådde bred samsyn om att Kommissionen valt en farlig väg när man strök konkreta löften om att stärka strejkrätten på den inre marknaden. Skyddet för grundläggande rättigheter är inte förhandlingsbart.

Med anledning av Europafackets "European Day of Action" har LO och TCO skickat ett gemensamt brev till statsminister Fredrik Reinfeldt med uttryckt stöd för Europafackets krav i olika aktuella frågor på den europeiska dagordningen.

Social Europe Network

Internationella enheten deltog under året regelbundet på Europeiska socialdemokratiska partiets Social Europe Network i Bryssel.

SAMAK

Den 23:e arbetarekongressen ägde rum i Helsingör i Danmark och hade temat "Arbete åt alla". Utöver plenardiskussionerna deltog kongressdeltagarna i det svenska valarbetet i Helsingborg och Landskrona, därefter bussades deltagarna till Köpenhamn för att delta i LO Danmarks demonstration.

Under året har SAMAK anställt Inger Segelström från Sverige som ny generalsekreterare och kansliet har sitt säte i Stockholm. Efter kongressen tillsattes en arbetsgrupp som hade till uppgift att bereda nästa årsmötes huvudtema "Norden och krisen".

LO deltog i de nätverksmöten som faller under SAMAKs verksamhet och som den nya generalsekreteraren kallat till. Under året genomfördes ordförandemöte, LO- och partisekreterarmöten, möten med EU- och Östersjögruppen, gruppen för mänskliga rättigheter, ekonomi- och finansgruppen. Ordförande för SAMAK under år 2010 var Jutta Urpilainen från Finland.

Internationell utbildning, information och kommunikation

Europadagen

Den 9 maj genomfördes Europadagen på Kulturhuset i Stockholm. Europadagens syfte är att främja den europeiska debatten i Sverige. LO var en av arrangörerna och deltog i aktiviteterna och det gemensamma seminariet om EUs framtid.

Socialt forum i Istanbul

"Ett annat Europa är möjligt" var temat på ESF under 2010. Forumet hölls i Istanbul, Turkiet, och samlade tusentals aktivister, sociala rörelser, fackligt och politiskt aktiva i Europa. Under fyra dagar genomfördes ett 100-tal seminarier och workshops på en mängd aktuella områden som medlemsrekrytering, klimatfrågan, den ekonomiska krisen, det sociala Europa med mera. LO deltog med en delegation från förbunden. Forumet avslutades med en gigantisk demonstration med cirka 100 000 deltagare genom Istanbuls gator med Taximtorget som mål.

Att genom internationella fackliga organisationer och i övrigt internationellt hävda fackliga intressen

TUAC (Trade Union Advisory Committee to the OECD)

LO deltog vid TUACs plenarmöte i december där den ekonomiska krisen stod i fokus. LO deltog också i arbetet med revideringen av OECDs riktlinjer för multinationella företag som påbörjades i juni 2010.

Unicef

LO deltog vid Unicefs årsmöte den 19 maj.

PERC

Pan European Regional Council, PERC, genomförde under året en rad olika aktiviteter som främst tog sin utgångspunkt i att bygga kapacitet och organisation inom fackföreningarna i Öst- och Sydösteuropa. Fokus låg också på fackliga förberedelser inför EU-inträde för bland annat kandidatländerna i regionen.

LO har tre utvecklingsprojekt i samarbete med IFS-PERC: Vitryssland, Balkanregion och Eastern Partnership. LO är representerad i projektstyrgruppen tillsammans med TCO och IFS-PERC. Alla tre projekten genomfördes planenligt under 2010.

Andra aktiviteter som genomfördes var "Summer School", mötet med fackliga ledare i regionen som genomfördes i Wien. LO var bland annat representerat på PERCs årsmöte och kvinnokonferensen i Bryssel.

BASTUN

BASTUN-nätverket genomförde traditionsenligt två möten, vårmötet i Vilnius och höstmötet i Sankt Petersburg. Norge stod under andra hälften av 2010 för ordförandeskapet och håller i klubban fram till halvårsskiftet 2011 då Tyskland tar över.

NFS anställde under året en ny östersjöhandläggare som bland annat ansvarar för BASTUNs verksamhet. Frågor på dagordningarna var bland annat kränkningar av fackliga rättigheter i Ryssland och Vitryssland, arbetet med nätverkets visionsdokument och BSLN-projektet samt frågan om en baltisk organiseringsakademi på initiativ av några av de nordiska branschfederationerna.

Baltic Sea Trade Union Network (BSLN)

Projektet har under året passerat flera faser, projekttid, faktainsamling, analys-/utredningsfas, och mynnat ut i LOs rapport "När arbetskraftskostnaderna pressar priserna". Arbetet med projektet och rapporten skedde i samverkan mellan arbetslivsenheten och internationella enheten. Rapporten översattes till engelska och var LOs bidrag till det gemensamma BSLN-projektet runt Östersjön. Rapporten fick uppmärksamhet i medierna vid flera olika tillfällen. LOs arbete med BSLN-projektet löper vidare under 2011.

NFS

NFSs framtidsgrupp arbetade under året fram ett strategidokument kring NFSs roll och uppgift som styrelsen fattade beslut om. Styrelsens viljeinriktning är att öka fokus på politiken i Norden. Styrelsen beslutade också utifrån framtidsgruppens slutsatser att inrätta en strategigrupp vars uppgift är att lyfta upp övergripande frågor med gemensamma beröringspunkter för de nordiska organisationerna mellan NFSs styrelsemöten.

NFSs medlemsorganisationer har också påbörjat samordningen inför Europafackets kongress 2011. Under året träffades styrelsen och NFSs arbetsgrupper och ett gemensamt seminarium med ämnet kollektivavtal och konkurrenskraft genomfördes i Köpenhamn.

Nordiskt avtalsråd

Internationella enheten deltog tillsammans med arbetslivsenheten vid en tredagarsöverläggning med ansvariga för avtalsfrågor från de nordiska landsorganisationerna.

Internationella kommittén

IK hade fem möten under året. Frågor som behandlades var bland annat att LO och förbunden under 2010 skulle ta fram en uppdaterad policy och strategi för det fackliga utvecklingssamarbetet och en mönstermodell för internationella ramavtal. Chefen för IFSs avdelning för fackliga och andra mänskliga rättigheter Stephen Benedict var inbjuden att berätta om deras arbete på området. Magnus Palmgren är ny handläggare på avdelningen med ansvar för arabvärlden, en tjänst betalad av LO under tre år. Vidare behandlades internationell information och utbildning samt information om förbundens möjlighet att söka stipendier ur Olof Palmes minnesfond.

På mötet i maj deltog Ola Asplund från IF Metall som är den enda fackliga representanten i Rådet för näringsliv och utveckling (NU-rådet). Rådet som lyder under biståndsministern startade upp sin verksamhet under våren. Syftet är att tillvarata och involvera det svenska näringslivets erfarenheter i utvecklingsarbetet. Oklarhet rådde om vilka frågor som rådet ska behandla, bland annat jämställdhet och företagens sociala ansvar har nämnts. På

kommitténs möte i augusti togs bland annat frågan om LOs och förbundens arbete med en policysamordning i den fackliga biståndspolitiken upp.

Europafackliga kommittén

Kommittén har förberett EFSs styrelsemöten och varit delaktig i förberedelserna inför EFSs kongress 2011.

Europafackliga kommittén har under året haft fyra möten. Kommittén träffas inför EFS styrelsemöten för att gå igenom dagordningen och för att diskutera hur de olika branschfederationerna hanterat aktuella frågor. Frågor som fått stor uppmärksamhet i kommittén är bland andra Säsongsarbetsdirektivet, den ekonomiska krisen, EU 2020, den Inre marknadsakten som EU Kommissionen presenterat och hur vi skall gå vidare med att få en revidering av Utstationeringsdirektivet. Dessutom har kommittén varit delaktig i förberedelserna inför EFS kongress som äger rum i mars 2011.

LO-kommittén EU-rätt och svensk arbetsmarknad

Kommittén har under året haft fyra möten. Aktuella lagstiftningsförslag och ärenden i EU-domstolen har diskuterats. Kommittén har bland annat behandlat kommissionens förslag till handlingsplan för den inre marknaden, Bryssel I-förordningen, säsongsarbetsdirektivet, arbetstidsdirektivet, kommissionens "better regulation"-agenda och utvecklingen kring frågan om en revidering av utstationeringsdirektivet.

Koordinationskommittén

LO-TCO-Sacos koordinationskommitté har under året samverkat i aktuella frågor inom det Europafackliga arbetet. Kommittén behandlade aktuella lagstiftningsförslag från kommissionen samt samordnade eventuella svenska positioner inför Europafackets styrelsemöten.

Kommunikationsenheten

Lokal och regional verksamhet

Den regionala verksamheten sker via 13 LO-distrikt. Distrikten är Skåne, Stockholms län, Sydost, Västerbotten, Västmanland, Västsverige, Dalarna och Gävleborg, Gotland, Jönköpings län, Mellersta Norrland, Mellansverige, Norrbotten, Örebro och Värmland. LO-distrikten har till uppgift att stödja och samordna LO-förbundens regionala och lokala verksamhet, som till exempel opinionsbildning, kampanjer och andra tvärfackliga aktiviteter. De har även till uppgift att följa hur förbundens regionala och lokala organisationsstruktur är organiserad och utvecklas. En kontinuerlig organisations- och verksamhetsutveckling sker på de områden som ska hanteras regionalt och lokalt, liksom en kontinuerlig uppföljning av verksamhet och utvärdering.

LO-distriktens kärnverksamhet är tvärfacklig ungdomsverksamhet, skolorganisation och skolinformation, fackliga studier, jobben och sysselsättningen samt försäkringsrådgivarverksamheten.

Den mest framträdande verksamheten under 2010 var arbetet med valrörelsen.

Valet 2010

LO bedrev en omfattande facklig valkampanj med ambitionen att få ett regeringsskifte, från en sittande borgerlig regering till en s-ledd majoritetsregering. De bakomliggande motiven är de växande klyftorna i spåren av den höga arbetslösheten, en allt sämre och dyrare a-kassa, omfattande utförsäkringar av sjukskrivna, brister i arbetsmarknadspolitiken och en tilltagande lönekonkurrens.

LOs valrörelse fokuserade följande frågor:

- Jobben
- Ungas villkor
- A-kassan
- Sjukförsäkringen
- Kollektivavtalen

LOs valarbete följde tre parallella spår som också låg till grund för LOs valprojekt:

1. Understödja arbetsplatsnära aktiviteter.
2. Få fler förtroendevalda som idébärare.
3. Nationell valrörelse.

Annonskampanjen "Megafel/Megabra" var en central del av den nationella valrörelsen. Till skillnad från tidigare val klistrades inte affischerna upp under våren utan först i augusti, närmare valdagen. Skälet var att allt fler väljare bestämmer sig allt senare.

70 procent av förbundens medlemmar skulle övertygas att rösta på Socialdemokraterna, en hög målsättning som visade sig svår att nå. Resultatet blev (enligt eftervalsundersökningen i LO-panelen) 55 procent bland medlemmarna och drygt 70 procent bland de förtroendevalda.

Särskilda resurser avsattes för de tre storstadsregionerna och kampen mot främlingsfientliga partier var en viktig del av det fackliga valarbetet. Trots dessa insatser växte dock stödet och det fackföreningsfientliga partiet Sverigedemokraterna kom in i riksdagen.

Ett nytt inslag inför det här valet var Socialdemokraternas samarbete med miljö- och vänsterpartiet, något som LO ställde sig positiv till för att få till stånd ett regeringsskifte. Men känslorna var blandade bland medlemmar och förtroendevalda. 42 % av LOs medlemmar tyckte att samarbetet med MP och V varit positivt. Drygt 30 procent av medlemmarna ansåg att det röd-gröna samarbetet var dåligt, nästan lika många av de förtroendevalda var negativa. Troligen påverkade detta lusten att agitera för S och kan förklara att endast två av tio förtroendevalda deltog aktivt i det fackliga valarbetet.

Resultatet för Socialdemokraterna blev på valdagen strax över 30 procent (30,66) och ännu ett förlustval var ett faktum.

Almedalen

Internationella enheten genomförde två olika seminarier under veckan i Almedalen. I ett seminarium uppmärksammade IFSs årliga rapport "Kränkningar av fackliga rättigheter" och konsekvenserna av Lavaldomen i ett annat som arrangerades tillsammans med TCO och Saco. Båda seminarierna var välbesökta, vilket tyder på att det finns ett stort intresse och engagemang för internationella frågor.

Högre organisationsgrad

LOs roll i det förbundsgemensamma arbetet för en högre facklig organisationsgrad har varit att stödja förbunden i detta arbete samt att samordna gemensamma insatser lokalt och centralt.

I juni inrättade LO ett nytt råd direkt under LOs styrelse, organiseringsrådet som leds av LOs ordförande. I rådet sitter förbundsrepresentanter från förbundens ledningar eller personer som har fullt mandat när det gäller organiseringsfrågor. Syftet med rådet är att gemensamt fokusera på olika frågor och fatta beslut eller skapa underlag till LOs styrelse.

För att öka den fackliga närvaron på arbetsplatserna har ett särskilt stöd utgått till nystartade arbetsplatsklubbar.

Varje LO-distrikt har nu en ansvarig person för organisering och medlemsvärvning.

LO-distrikten samverkade i gemensamma medlemsvärvningsinsatser i köpcentra och liknande insatser kopplade till www.gåmedifacket.nu.

Den webbaserade utbildningen för medlemsvärvare "Samtalsträning på nätet" jobbades fram under året.

Förbunden tappade 28 413 av sina aktiva medlemmar under 2010. Samtidigt lyckades förbunden under året att rekrytera 103 223 nya medlemmar, av dessa var 18 391 övergångar från andra förbund. (Uppgifter saknas från pappers och Livs). Det innebär att organisationsgraden ligger nu i det närmaste fast på cirka 70 procent.

Både organiseringsrådet och LOs styrelse gav klartecken till det gemensamma mobiliseringsprojektet "Stora Resan" som startar i början av 2011.

Facket i skolan

Den insamlade statistiken visar att LO sammanlagt besökte strax under 1 000 klasser på de studieförberedande gymnasieprogrammen, på SFI, Komvux och folkhögskolor under året. Tyvärr var man långt ifrån att uppnå de satta målen när det handlar om uppsökande verksamhet i skolorna, trots att stimulerande insatser i form av dubblade stimulansbidrag från 500 till 1 000 kronor per klassrumsinformation. Därutöver rapporterade förbunden 170 klassrumsinformationer på de yrkesinriktade programmen. Troligen är detta bara en liten del av de faktiska besöken, men statistiken på detta område är tyvärr ännu bristfällig.

Arbetet med att organisera skolinformationsarbetet tog däremot fart på allvar under året. Bland annat togs en uppdragsbeskrivning på uppdraget lokal skolorganisatör fram. LO genomförde också en skolorganisatörsutbildning enbart riktad till dem som har eller ska inneha uppdraget att organisera LOs skolinformation.

I november 2010 beslutade LOs styrelse att samlat stödjade Arena Skolinformations projekt för att ta fram läromedel för gymnasieskolan. Satsningen visade sig mycket framgångsrik då cirka 8 000 exemplar av materialet "Arbetslivet" beställdes av skolorna på endast fem dagar.

Ungdomsverksamhet

LO Ung har under året tagit fram "Ungdomsfackligt manifest 2010" som är en opinionsbildande politisk plattform för fackligt aktiva ungdomar. Under året togs ett nytt handledar- och deltagarmaterial fram till ett nytt utbildningspaket som innehåller grundutbildningar, temautbildningar och funktionsutbildningar. En fackligpolitisk spetsutbildning genomfördes i samband med Almedalsveckan.

LO Ungs valarbete bestod bl.a. av att ett fackligt nummer av tidningen Frihet skickades ut till unga medlemmar genom förbunden och SSU och materialet "Läge att rösta" spreds på sommarens festivaler och uppsökande verksamheter. "Socialdemokraterna hör samman LOs ungdomsfackliga manifest" gjordes också

för att få unga att rösta. LO Ung och SSU hade gemensamt valläger i Strömstad. Under året har en satsning på att få igång fackliga SSU-klubbar påbörjats.

Under året har LOs ungdomssekreterare även arbetat med ungdomsfrågor internationellt bla. genom att vara ombud på IFS kongress 2010.

LO-distrikten genomförde Facket på sommar- och vinterjobbet, skolinformation och framtidspaketets utbildningar.

020-560056

Under året har 11 000 ärenden hanterats. Den stora ökningen jämfört med 2009 beror till stor del på de försäkringskampanjer som genomförts under året och som inneburit att försäkringsrådgivare tagit emot ett ökat antal ärenden per telefon.

Fackets hjälptelefon förstärkes med fyra personer under kampanjen "Facket på sommarjobbet". Sommarpersonalen genomgick en veckoutbildning på Runö. Hjälptelefonen hanterade drygt 2 700 ärenden under sommaren, vilket var en minskning från föregående år med ca 500 ärenden. 45 % av ärendena handlade om lön och nästan 7 % om att man inte fått någon lön alls. 60 % av samtalen rörde kvinnor. Nära 8 av 10 som kontaktade hjälptelefonen var yngre än 24 år. Den vanligaste förbundstillhörigheten var Handelsanställdas förbund, följt av Hotell och Restaurangfacket och därefter Kommunalarbetareförbundet. Vanligaste LO-distrikten i sommarens statistik var Stockholm, Västsverige och Skåne.

Facket försäkrar

Under januari och februari genomfördes elva distriktskonferenser runt om i landet med fokus på uppdraget försäkringsrådgivare. Målgruppen var bland annat förbundsavdelningarnas försäkringsansvariga, ombudsmän och ordförande samt LO-distrikten.

LO och LO-förbunden genomförde under året ett förbundsgemensamt projekt med syfte att stärka försäkringsrådgivarverksamheten. Förutom att stärka försäkringsrådgivarna innebar projektet att många förbund tittade på hur man jobbar bäst med frågan regionalt.

Facket försäkrar genomförde två kampanjperioder med syfte att dels höja medvetenheten om avtalsförsäkringarna, dels få fler att ta del av innehållet i försäkringarna.

Facklig utbildning

LOs Kunskapssystem

Kräftgången för de förbundsgemensamma centrala LO-utbildningarna har äntligen brutits. Resultatet för antalet deltagare 2010 blev långt bättre än 2009 års bottennotering på knappt 1500 deltagare. Utbildningarna nådde upp till drygt 2 100 deltagare under 2010, vilket är det högsta antalet deltagare sedan 2006. Ökningen av deltagare sker på alla kursområden utom Ledarskap och ideologi som dock minskade marginellt. Den största ökningen sker inom området Arbetsmiljöutbildningar. Antalet deltagare på arbetsmiljökurserna sjönk stadigt

sedan den statliga finansieringen togs bort 2007 och föll till en bottennotering på knappt 300 deltagare 2009. Antalet deltagare återhämtade sig rejält och slutade på drygt 800 deltagare 2010. I princip hela ökningen skedde under andra halvåret efter att LO och Svenskt Näringsliv fonderat medel för genomförande av denna typ av utbildningar. Under kommande år planeras för en ytterligare expansion till samma kostnad genom att ha fler externatkurser.

Antalet deltagande kvinnor har sjunkit under året från 39 procent till 36 procent.

Kursutvärderingar

Andelen kursdeltagare som anger att de kommer att ha stor nytta av utbildningen i sitt uppdrag ökade från 64 procent till 72 procent 2010. Även de som anger stor nytta för det allmänna fackliga arbetet har ökat, från 58 procent till 61 procent. Läger man till svarsalternativet "i viss utsträckning" så ligger resultatet på hela 95 till 97 procent.

Deltagarnas upplevelser av både kursernas genomförandetakt och svårighetsgrad förbättrades under 2010. Fler anger nu takten (76 procent) och svårighetsgraden (80 procent) som lagom.

Under 2010 steg antalet som anser att kursinnehållet i huvudsak motsvarar deras förväntningar från 69 procent till 77 procent. Förväntningarna på kursernas kvalitet motsvaras eller överträffas hos hela 96 procent av deltagarna. Hela 35 procent anser att kurserna till och med överträffar deras förväntningar, jämfört mot 30 procent året innan.

Facklig introduktion

Ett flertal åtgärder har vidtagits för att få igång tvärfackliga introduktioner enligt kongressbeslutet från 2008. Ett producerat material erbjöds från och med mars 2010 utan kostnad via LO-distribution. LO har också stimulerat tvärfackliga introduktioner genom att erbjuda olika bidrag. Trots dessa insatser har det varit trögt i starten, få introduktioner genomfördes under 2010 och antalet deltagare var cirka 200 vilket var långt ifrån målet. Orsakerna är troligen att tvärfacklig introduktion är nytt, att flera förbund kör förbundsegna introduktioner och att fyra timmar av många ses som alltför kort – det vore bättre att vara ledig en heldag. Knappt 30 handledare utbildades och flera marknadsföringsaktiviteter genomfördes.

Fackliga nätutbildningar

Två nätutbildningar togs fram under 2010: Pensionsboken på nätet och Hjälptill nytt jobb – ett stöd för omställning. Båda har haft gott om besökare sedan publiceringen. Under hösten inleddes också arbetet med att ta fram två samtalsträningar som planeras att publiceras i februari 2011.

LO har nu tio fackliga nätutbildningar för självstudier. Statistiken visar på drygt 21 000 unika besökare under 2010 vilket är något färre än tidigare år och målet för året. Orsaken är troligen en sämre exponering på LOs och förbundens hemsidor under valåret då annat konkurrerade om utrymmet. Besöksstatistiken går upp markant med en bra placering, exempelvis på LOs hemsida.

En plattform och ett verktyg för distansutbildning har införskaffats. Moodle bygger på Open Source och är kostnadsfritt att installera och använda. Planen var att under 2010 ta fram en lärarledd distansutbildning för facklig

introduktion, men längre tid än planerat gick åt till utbildning och test av plattformen Moodle.

Årsredovisning för LO och LO-koncernen

Bilagor. Ej i ordningsgjort. Detta sker vid sättnig

Medlems- och organisationsstatistik

Tabell 1. LO-förbundens medlemsantal 2010-12-31

Förbund	Män	Kvinnor	Totalt	Jämfört med 2009-12-31
Byggnads	109 183	1 165	110 348	- 2 808
Elektrikerna	24 914	275	25 189	- 447
Fastighets	16 026	16 694	32 720	- 760
GS-facket*	46 881	11 412	58 293	- 3 895
Handels	47 372	97 894	145 266	- 3 123
Hotell- och Restaurang	11 608	22 204	33 812	- 2 065
IF Metall	273 212	81 110	354 322	- 15 578
Kommunal	99 747	407 131	506 878	- 2 052
Livs	21 057	13 944	35 001	- 828
Musikerna	-	-	2 686	- 38
Målarna	14 026	973	14 999	- 179
Pappers	14 888	2 911	17 799	- 950
SEKO	90 742	37 292	128 034	- 3 952
Transport	52 857	9 782	62 639	- 106
LO	822 513	702 787	1 527 986	- 36 781

Tabell 2. Förbund, avdelningar och medlemmar i LO 2001 - 2010

År	Förbund	Avdelningar	Medlemmar totalt	Kvinnor	Män	Förändring procent
2001	18	495	1 963 303	909 289	1 054 014	-2,7%
2002	16	456	1 918 800	882 455	1 036 345	-2,2%
2003	16	451	1 892 135	868 690	1 023 445	-1,4%
2004	16	444	1 861 321	853 141	1 008 180	-1,6%
2005	16	433	1 831 385	839 115	992 270	-1,6%
2006	15	355	1 803 800	826 934	976 866	-1,5%
2007	15	339	1 674 524	767 223	907 301	-7,2%
2008	15	328	1 610 489	737 105	873 384	-3,8%
2009	14	287	1 564 767	718 629	846 138	-2,8%
2010*	14	281	1 527 986	702 787	822 513	-2,4%

* Musikerförbundets 2 686 medlemmar ingår endast i totala medlemsantalet.

Tabell 3. Antal medlemmar per förbund 2001 - 2010

Förbund	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Byggnads	131 479	131 100	130 206	128 877	128 237	127 438
Elektrikerna	26 945	26 877	26 637	26 511	26 088	26 009
Fastighets	40 223	39 802	39 152	39 300	39 243	39 057
Försäkringsanställdas	16 012	-	-	-	-	-
Grafiska	33 052	30 964	29 504	27 993	26 657	25 271
GS-facket	-	-	-	-	-	-
Handels	165 784	166 362	168 693	171 947	172 300	170 130
Hotell- och Restaurang	60 533	60 161	58 272	58 752	57 540	56 754
Industrifacket	92 327	90 377	87 543	85 270	82 180	-
IF Metall	-	-	-	-	-	433 317
Kommunal	583 322	589 493	586 569	574 769	568 286	563 732
Lantarbetarna	12 341	-	-	-	-	-
Livs	54 497	52 989	51 827	50 458	48 285	45 436
Metall	398 638	389 468	379 051	370 374	358 318	-
Musikerna	3 627	3 475	3 474	3 514	3 458	3 343
Målarna	18 062	17 912	17 758	17 009	16 685	16 378
Pappers	25 760	25 090	24 591	23 963	23 570	22 665
SEKO	168 401	164 695	161 325	156 230	153 081	149 780
Skogs- och Trä	60 369	57 734	55 499	53 727	53 371	52 667
Transport	71 931	72 301	72 034	72 627	74 086	71 823
LO	1 963 303	1 918 800	1 892 135	1 861 321	1 831 385	1 803 800

Förbund	2007	2008	2009	2010
Byggnads	117 745	114 657	113 156	110 348
Elektrikerna	25 837	26 084	25 636	25 189
Fastighets	35 429	34 251	33 480	32 720
Försäkringsanställdas	-	-	-	-
Grafiska	23 048	21 388	-	-
GS-facket	-	-	62 188	58 293
Handels	154 251	149 504	148 389	145 266
Hotell- och Restaurang	46 043	39 244	35 877	33 812
Industrifacket	-	-	-	-
IF Metall	407 939	391 004	369 900	354 322
Kommunal	529 868	513 284	508 930	506 878
Lantarbetarna	-	-	-	-
Livs	40 166	37 359	35 829	35 001
Metall	-	-	-	-
Musikerna	3 103	2 770	2 724	2 686
Målarna	15 515	15 505	15 178	14 999
Pappers	21 161	19 980	18 749	17 799
SEKO	140 486	136 596	131 986	128 034
Skogs- och Trä	49 397	46 738	-	-
Transport	64 536	62 125	62 745	62 639
LO	1 674 524	1 610 489	1 564 767	1 527 986

Tabell 4. Medlemmar under 25 år respektive 30 år

Förbund	Män	Kvinnor	Antal medl.		Procent av medl.		Antal medl.		Procent av medl.	
			under 25 år	totalt	Män	Kvinnor	under 30 år	totalt		
Byggnads	17 234	323	17 557	21,8%	25 857	417	26 274	32,6%		
Elektrikerna	4 066	73	4 139	19,4%	6 943	122	7 065	33,1%		
Fastighets	437	485	922	3,0%	1 408	1 559	2 967	9,6%		
GS-facket	3 290	549	3 839	7,8%	6 482	1 129	7 611	15,4%		
Handels	4 769	10 823	15 592	12,9%	11 756	21 794	33 550	27,8%		
Hotell- och Restaurang	1 447	3 392	4 839	15,3%	3 310	6 250	9 560	30,2%		
IF Metall	20 312	3 385	23 697	8,6%	41 844	7 387	49 231	17,9%		
Kommunal	5 752	23 297	29 049	5,8%	12 003	46 034	58 037	11,5%		
Livs	1 588	969	2 557	8,8%	3 823	2 119	5 942	20,5%		
Musikerna	-	-	40	1,6%	-	-	265	10,6%		
Målarna	1 989	636	2 625	21,0%	3 097	735	3 832	30,6%		
Pappers	529	164	693	3,9%	1 533	411	1 944	10,9%		
SEKO	4 744	1 632	6 376	7,4%	10 313	3 775	14 088	16,3%		
Transport	4 430	1 213	5 643	9,8%	9 771	2 469	12 240	21,3%		
LO totalt	70 587	46 941	117 568	8,9%	138 140	94 201	232 606	0,0%		

Studiestatistik. Ny kolumn läggs till befintlig tabell från 2009 års verksamhetsberättelse.

Till Tabell "Los kunskapssystem år 2010

Insikter 458
Arbetsmiljö 822
FLF (Bolagsstyrelse) 54
Arbetsrätt 429
Opinion 197
Övrigt 177
Summa 2137

Till tabell Nätutbildningar 2010

Därför finns facket 3675
FML 1177
Facket och EU 321
Facklig solidaritet och människosyn 1073
LAS 1600
A_kassan 2022
Semesterlagen 6052
Studieledighetslagen 1384
Vad är kollektivavtal 743
Facklig och politisk ordlista 808

Två nya läggs till

Pensionsboken *publ i juli 2317
Omställningsavtal *publ. I december 104
Summa 21276

Yttranden till offentliga myndigheter

LOs styrelse har yttrat sig över följande remisser:

Arbetsmarknadsdepartementet

- De nyanlända och arbetslöshetsförsäkringen Ds 2010:14
- Marknadsorienterade styrmedel på arbetsmiljöområdet SOU 2009:97
- Valfrihetssystem hos Arbetsförmedlingen Ds 2010:1

Finansdepartementet

- Utvärdering av överskottsmålet Ds 2010:4

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Bortom fagert tal – Om bristande tillgänglighet som diskriminering Ds 2010:20

Justitiedepartementet

- En ny kameraövervakningslag SOU 2009:87

Näringsdepartementet

- Utländsk näringsverksamhet i Sverige En översyn av lagstiftningen om utländska filiarer SOU 2010:46

Socialdepartementet

- Gränlandet mellan sjukdom och arbete SOU 2009:89

Utbildningsdepartementet

- Gymnasial lärlingsanställning SOU 2010:19

Utrikesdepartementet

- På väg mot en inre marknadsakt

Arbetsutskottet har yttrat sig över följande remisser:

Arbetsmarknadsdepartementet

- Borttagande av samtyckeskrav för behandling av känsliga och ömtaliga personuppgifter Ds 2010:33
- Ny lag om europeiska företagsråd Ds 2010:10
- Tydligare och mer endamålsenliga regler för personuppgiftsbehandling Ds 2010:35

Finansdepartementet

- Konsultation avseende kommissionens vitbok om försäkringsgaranti
- Kreditvärderingsinstitutet Ds 2010:7
- Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m. m. Ds 2009:58

- Utveckling av lokal service i samverkan SOU 2009:92
- Ytterligare skattesänkning för pensionärer
- Ändrade kapitalteckningsregler

Finansinspektionen

- Förslag till allmänna råd om begränsning av krediter mot säkerhet i form av pant i bostaden
- Förslag till föreskrifter om ersättningssystem m.m.
- Förslag till ändringar Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om kapitaltäckning och stora exponeringar

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

- Ett utvidgat skydd mot åldersdiskriminering SOU 2010:60
- Romers rätt – en strategi för romer i Sverige SOU 2010:55
- Sverige för nyanlända utanför flyktingsmottagandet SOU 2010:37
- Sverige för ny anlända - värden, välfärdsstat, vardagsliv SOU 2010:16

Justitiedepartementet

- Europaparlamentets och rådets direktiv om villkor för inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare
- EUs direktiv om sanktioner mot arbetsgivare SOU 2010:63
- Lag om resenärers rättigheter i lokal och regional kollektivtrafik SOU 2009:81

Näringsdepartementet

- Kommissionens meddelande om en handlingsplan för rörlighet i städer
- Sjöarbetskonvention – om Sveriges anslutning SOU 2009:95

Socialdepartementet

- Förslag om tillfällig föräldrapenning i samband med ett barn har avlidit, m.m.
- Kompesationstillägg – om ersättning vid försenade utbetalningar SOU 2010:41
- Sjukpenningsgrundande inkomst m. m. för egenföretagare

Statsrådsberedningen

- Godkännande av EUs regler om övergångsåtgärder avseende Europaparlamentets sammansättning

Utbildningsdepartementet

- Legitimation för lärare och förskollärare
- Olovlig frånvaro i skolan

Utrikesdepartementet

- Utrikeförvaltning i världsklass, En mer flexibel utrikesrepresentation

Producerat material 2010

Allmänt

LOs verksamhetsberättelse 2009

Att motverka främlingsfientlighet på arbetsplatsen

Arbetsmarknad

Nitton diagram om ungas arbetslöshet

Rätt till arbetslöshetsersättning för förtroendevalda

Anställningsformer år 2009

Vad har hänt med den aktiva arbetsmarknadspolitiken?

Arbetsmarknadspolitik för att motverka långa arbetslöshetstider

Utsatta från flera håll

Arbetsmiljö

Långtidssjukskriven och sedan?

LOs arbetsmiljöstrategi 2010

Ekonomisk politik

Ekonomiska utsikter våren 2010

Ekonomiska utsikter hösten 2010

Facklig organisation, stadgar

LOs stadgar 2008 Handbok med kommentarer

Facklig utbildning

LOs kunskapssystem kurskatalog 2010

Facklig utbildning

Angreppet på det fackliga löftet

Facklig introduktion - du, facket och kollektivavtalet

Faktamaterial, statistik

Arbetstider år 2009

Internationellt

Med livet som insats - kränkningar av fackliga rättigheter

Kampanj

Kalla Sverige - 36 beslut som gjort Sverige kallare

Kalla Sverige - Namninsamling

Kalla Sverige - Den orättvisa sjukförsäkringen - A6

Kalla Sverige - Den orättvisa sjukförsäkringen - A7

Kalla Sverige - Affisch A3

Kalla Sverige - En stark a-kassa för trygghet i förändringen

Lönepolitik och avtal

Lönerapport år 2010

Socialpolitik och välfärd

Fördelningen av inkomster och förmögenheter
Fördelningen av inkomster och förmögenheter – sammanfattning
Väljarnas syn på ökande klyftor
Inkomster och inkomstfördelning 2008
Otrygghet som konsekvens? Synen på den förändrade sjukförsäkringen

Ungdomsverksamhet

Jobba!
Minijobba
Kontakter med Fackets hjälptelefon sommaren 2010

Valmaterial

Alla tjänar på kollektivavtal – Kunskapsunderlag till förtroendevalda
Varför behövs kollektivavtal? – Material till medlem
Alla tjänar på kollektivavtal – Flygblad
Sverige kan bättre! - tidningsbilaga
Alla har rätt till ett jobb
En stark a-kassa för trygghet i förändringen
Ungas rätt till jobb och schysta villkor till ett jobb
En rättvis sjukförsäkring
Friska anställda i ett friskt arbetsliv
Laval, regeringen och kollektivavtalen
Var är jobben?
En röst på S – för jämlikhet och jämställdhet
Läge att rösta!
Testa dig och dina arbetskamrater: Är du röd eller blå?
Arbetsrätten med en borgerlig regering – en rapport från LO-TCO Rättsskydd
Sverige kan bättre! – Affisch
Argumentationsbroschyr - Megafel
Affischserie Megafel

LOs publicitet 2010

LOs mål med pressarbetet är att journalister ska uppfatta LO som en lättillgänglig organisation som snabbt kan förse media med relevant information samt att skapa intresse i media för LOs ställningstaganden.

Under året har LO skickat ut 64 pressmeddelanden samt 10 pressinbjudningar till aktiviteter som LO anordnat i form av seminarier, presskonferenser och pressluncher. Mediaträffar under året var 45812, en nedgång jämfört men 2009. 2009 berodde ett stort antal mediaträffar på AMF-historien. Det är svårt att tyda ökningen av träffar då antalet medier hela tiden ökar, men LO är väl synliga i det totala mediautrymmet.

BILD

År 2010 var 54 procent av mediaträffarna i tryckt press, 44 procent webb och 2 procent bloggtexter.

Under våren hade pressarbetet stort fokus på den så kallade Lavallagstiftningen, den lag som regeringen föreslog och som riksdagen senare antog. Lagstiftningen handlade om att anpassa Sveriges lagstiftning efter EU-domstolens beslut i Laval-målet. LO menade att regeringens förslag var allt för långtgående och öppnar för låglönekonkurrens på svensk arbetsmarknad.

Under våren fortsatte också arbetet med att i media driva LOs kritik av förändringarna i sjukförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen.

BILD

I likhet med tidigare år uppmärksammades Fackets hjälptelefon i media under sommaren.

Att 2010 var ett valår präglade också LOs pressarbete. Journalistikens ökade fokus på de kandiderade partiernas uppfattningar i olika frågor gjorde att LOs arbete inriktades mot att få uppmärksamhet för LOs frågor i valrörelsen. LOs pressarbete inriktades framför allt på lokal media. Debattartiklar placerades i lokaltidningar i samband med att någon ur LOs ledning var på besök i området. Då ordnades också pressträffar som innebar att LO tog plats i de lokala nyheterna.